

Co znaczy dla Litwy „więcej Polski na Litwie”

Fot. Marian Paluszkiewicz

Prezydent RP Andrzej Duda wyszedł z propozycją wzmocnienia polsko-litewskiej współpracy w zakresie bezpieczeństwa — poinformował prezydent RL Gitanas Nausėda. Eksperti wojskowi twierdzą, że byłby to ważny krok w kierunku zapewnienia większego bezpieczeństwa Litwy. »6-7

Na liście pamiętnych dni nowe daty

»9

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

„Zesłańcy tego piekła nie zapomną nigdy”

»12-13

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

**Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44**

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt).

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Sekretarz redakcji:
Liucija Stankevičiūtė
(l.stankeviciute@kurierwileński.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedroń, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczys,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. 260 84 44, kolport@
kurierwileński.lt), Jolanta Balkiewicz —
reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński”
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 3000 egz.

*Materialów niezamówionych redakcja nie
zwraca. Zastrzeżenie o prawie
do skracania i adiacji tekstów.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbiedzne z opinią redakcji.*

Redaktor dżurny: Alicja Klonowska,
Apolinary Klonowski

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Zmarła Senator RP Barbara Borys-Damięcka

W piątek 9 czerwca w wieku 85 lat zmarła osobowość wybitna, Senator RP Barbara Borys-Damięcka. Zasłużona dla Polski, Polaków na Litwie i Polaków na całym świecie.

Niejednokrotnie interweniowała w naszych sprawach, a także stawała w obronie „Kuriera Wileńskiego”, konsekwentnie i bezkompromisowo promując polskie słowo i kulturę na Litwie.

Żegna ją również Polski Teatr „Studio” w Wilnie, który z Panią Senator łączyła osobista przyjaźń. „Zmarła Największa Przyjaciółka, Honorowa Członkini naszego Teatru »Studio«, teatrolog, senator RP” — takimi słowami członkowie teatru przekazali informację o śmierci p. Borys-Damięckiej.

W kadencji Senatu 2007–2011 była zastępczynią przewodniczącego

Komisji Kultury i Środków Przekazu. To wtedy najgłośniejszą stawała w obronie Polaków na Litwie. Interweniowała m.in. w przypadku zmniejszanych środków na polskie słowo na Litwie, żądała udostępnienia pasażerom Polskich Linii Lotniczych na trasie Wilno-Warszawa „Kuriera Wileńskiego”.

Jako wiceprzewodnicząca senackiej komisji miała z Polakami na Litwie żywy kontakt. Witania gości

X Zjazdu Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Krajów Europejskich MIDAS, który miał miejsce w Wilnie w 2010 r. W 2012 r. brała udział w zjeździe Związku Polaków na Litwie w Wilnie. Otwierała Wileńskie Spotkania Sceny Polskiej. Brała także udział w Festiwalach Poezji „Maj nad Wilią”.

Barbara Borys Damięcka, z domu Wajncjer, urodziła się w Warszawie w 1937 r. W 1959 r. ukończyła studia na Wydziale Organizacji Produkcji i Reżyserii PWSTiF w Łodzi. Całe życie była związana z kamerami i wystąpieniami — jako reżyser teatralna i telewizyjna.

Redakcja „Kuriera Wileńskiego” ze smutkiem żegna Panią Senator. Składamy wyrazy współczucia Rodzinie i Bliskim. ■

Trzy pytania do...

...Pauliusa Rudzkisa, analityka danych w Centrum Rejestrów

Rozmawiała Honorata Adamowicz

1. Wiosna to zazwyczaj okres, w którym rynek nieruchomości w kraju zaczyna ożywać, rejestruje się coraz więcej umów kupna-sprzedaży. Jak wygląda sytuacja na rynku nieruchomości w tym roku?

W tym roku, w przeciwieństwie do widoku za oknem, rynek nieruchomości nie wykazuje oznak ożywienia. W pierwszych pięciu miesiącach tego roku na Litwie zarejestrowano 45,8 tys. umów kupna-sprzedaży nieruchomości — o 16 proc. mniej niż w okresie styczeń-maj ubiegłego roku, kiedy zarejestrowano 54,2 tys. transakcji.

2. Jak wygląda sytuacja kupna-sprzedaży mieszkań w dużych miastach Litwy?

W tym roku w całym kraju zarejestrowano 12,7 tys. transakcji kupna-sprzedaży mieszkań — o 10 proc. mniej niż rok temu. W Wilnie zarejestrowano 4,5 tys. sprzedaży mieszkań, czyli o 14 proc. mniej niż rok temu, w Kownie — prawie 1,9 tys. (o 4 proc. więcej), w Kłajpedzie — 1,1 tys. (6 proc. mniej).

3. Jak wygląda sytuacja kupna-sprzedaży prywatnych domów i działek w całym kraju?

W pierwszych pięciu miesiącach tego roku na Litwie zarejestrowano 4,1 tys. transakcji kupna-sprzedaży indywidualnych domów mieszkalnych — o 24 proc. mniej niż w okresie styczeń-maj ubiegłego roku, kiedy zarejestrowano 5,4 tys. transakcji. Tylko w maju tego roku zarejestrowano prawie nieco ponad 900 sprzedaży domów, czyli o 16 proc. mniej niż w maju ubiegłego roku, ale o 7 proc. więcej niż w kwietniu tego roku. W tym roku w całym kraju zarejestrowano 21,9 tys. transakcji kupna-sprzedaży działek — o 18 proc. mniej niż w okresie styczeń-maj 2022 r., kiedy zarejestrowano 26,5 tys. transakcji. ■

Festiwal Chłodnika, który właśnie odbył się w Wilnie, stał się doskonałą okazją do spróbowania, wspomnienia i spojrzenia pod nowym kątem na kulinarne dziedzictwo miasta
Fot. Ekaterina Khvashchynskaya, ELTA

W lasach panuje najwyższy stopień zagrożenia pożarowego

Ze względu na wyjątkowo suchą pogodę, która sprzyja pożarom lasów, leśnicy rozważają złożenie wniosku do miejskich władz wykonawczych o ograniczenie lub zakaz odwiedzania lasów.

Według Mariusa Ivanauskasa, szefa Wydziału Ochrony Lasów Nadleśnictwa Państwowego, w najbliższym czasie na Litwie spodziewane są upały i brak opadów, w lasach w całym kraju obowiązuje najwyższy, piąty stopień zagrożenia pożarowego. Znacznie wzrasta ryzyko wystąpienia pożarów lasów i niekontrolowanego ich rozprzestrzeniania się.

„Dlatego też, jeśli pogoda nie zmieni się w najbliższej przyszłości, po dokonaniu oceny lokalnych warunków i po-

tencjalnych zagrożeń, Nadleśnictwo Państwowe, w razie potrzeby, zwróci się do władz wykonawczych samorządów o tymczasowe ograniczenie lub zakazanie odwiedzania lasów przez osoby fizyczne w okresie zagrożenia pożarowego. Nie chcemy zabraniać lub w inny sposób ograniczać mieszkańcom podczas rekreacji na łonie przyrody, dlatego przede wszystkim apelujemy do odwiedzających lasy i prosimy ich o odpowiedzialne zachowanie” — podkreśla Marius Ivanauskas.

Obecne warunki pogodowe w kraju szczególnie sprzyjają pożarom lasów. Leśnicy z Nadleśnictwa Państwowego walczą średnio z pięcioma pożarami lasów dziennie, leśnicy i strażacy proszą wszystkich obywateli o odpowiedzialność podczas wypoczynku na przyrodzie.

Najczęstszą przyczyną pożarów jest nieodpowiedzialne zachowanie odwiedzających lasy, pozostawione bez nadzoru ogniska, niewłaściwie używane grille lub porzucone niedopałki papierosów. ■

Irt.lt

KURIER
WILEŃSKI
DZIAŁ REKLAMY I OGŁOSZEŃ
Wilno, Birbinių 4A, 2 piętro, 10 gabinet,
tel./faks. 85 260 84 44, e-mail: reklama@kurierwilenski.lt
Zapraszamy w godz. 8.00 - 16.30 (w dniach pracy)

Imieniny

13 czerwca

Akwiliny, Antoniego, Gerarda, Gracji, Grzegorza, Hermana, Lubowida, Lucjana, Peregryna, Ramberta

14 czerwca

Alojzego, Digny, Elizy, Elizeusza, Feliksa, Justyna, Konstancji, Marcjana, Metodego, Michała, Rufina, Ryszarda, Walerego

Cytat dnia

„Wierzę, że uznanie przeszłości i wyciągnięcie z niej wniosków to jedyny sposób na stworzenie bardziej otwartego i tolerancyjnego społeczeństwa. Holokaust nie był odosobnionym wydarzeniem w historii — był on kulminacją wielowiekowych postaw antysemitycznych, dyskryminacji i dehumanizacji. Nasiona nienawiści zostały zasiane w naszych społeczeństwach i musimy zachować czujność, aby nigdy więcej się nie zakorzeniły” — w dniu rozpoczęcia roboczej wizyty w Izraelu powiedziała premier Ingrida Šimonytė.

Liczba dnia

4,4 mln euro zamierza pozyczyć Samorząd Rejonu Wileńskiego na współfinansowanie różnych projektów inwestycyjnych wspieranych przez Unię Europejską.

Partia Wolności wybrała zarząd. W nim dwoje Polaków

Partia Wolności wybrała kierownictwo, w zarządzie zasiądzie dwoje Polaków — Ewelina Dobrowolska i Daniel Ilkiewicz. Dobrowolska kieruje Ministerstwem Sprawiedliwości RL, a Ilkiewicz jest radnym rejonu wileńskiego, przewodniczącym Komisji Etyki w samorządzie rejonu. Z kolei dotychczasowa przewodnicząca Aušrinė Armonaitė została wybrana ponownie. Była jedyną kandydatką i zdobyła poparcie 106 członków. Armonaitė podkreśliła, że chce kontynuować prace nad wyprowadzeniem partii i Litwy z kryzysów, skupiając się na budowaniu silnej klasy średniej, normalnym życiu i szacunku dla wszystkich mieszkańców.

Rowery dla dyplomatów w litewskich barwach

MSZ Litwy zakupiło 30 rowerów służbowych za 16,2 tys. euro, przy czym koszt jednego wyniósł ok. 540 euro. Zakup ten wpisuje się w projekt tzw. zielonej dyplomacji, który obejmuje działania związane z redukcją emisji CO₂, dygitalizację i promowanie ruchu pracowników. Rowery są ozdobione litewskimi symbolami i większość z nich została wysłana do placówek dyplomatycznych w Brukseli, Londynie, Astanie, Amsterdamie, Paryżu, Helsinkach, Sztokholmie i innych miastach.

Uważaj! Legionelloza na Litwie wciąż nieokiełznana

Liczba przypadków legionellozy na Litwie rośnie, zwłaszcza w dużych miastach. Takie dane przedstawiło Narodowe Centrum Zdrowia Społecznego (lit. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras, NVSC). W Wilnie liczba przypadków w pierwszych pięciu miesiącach tego roku jest równa całej liczbie zeszłorocznych przypadków. W Kownie odnotowano już 24 przypadki i 7 zgonów, związanych z wybuchem choroby w Godlewie (lit. Garliava). W innych regionach, takich jak Kłajpeda, Szawle i Poniewież, liczba przypadków jest mniejsza. Trwa dochodzenie w sprawie zanieczyszczeń związanych z epidemią, a właściciele budynków otrzymali instrukcje dotyczące dezynfekcji systemów wodnych.

Mieszkańcy Litwy optymistyczni wobec Unii Europejskiej

Większość mieszkańców Litwy (48 proc.) uważa, że Unia Europejska zmierza w dobrym kierunku, co czyni ich prawdopodobnie największymi optymistami w UE — wynika z najnowszego badania Eurobarometru. W całej UE większość respondentów (47 proc.) uważa, że wspólnota zmierza w złym kierunku, zwłaszcza we Francji i Grecji. Natomiast 40 proc. ankietowanych mieszkańców Litwy uważa, że kierunek rozwoju na szczeblu krajowym nie jest dobry. Optymistycznie nastawiona co do przyszłości kraju jest jedna trzecia mieszkańców Litwy. Ponad dwie trzecie obywateli UE uważają, że przynależność do unii jest ważna, a najwięcej takich osób jest w Irlandii, Luksemburgu i na Litwie. Jeśli chodzi o warunki życia, nieco ponad połowa mieszkańców Litwy spodziewa się, że pozostaną one takie same, jednak większość przewiduje bardziej ich pogorszenie (26 proc.) niż poprawę (16 proc.). Kiedy pytano o postrzeganie przyszłości UE, 68 proc. Litwinów wykazało dość optymistyczne podejście, 12 proc. było bardzo optymistycznych, a około jedna siódma była pesymistyczna.

Sejm rozważy kody QR na kartach do głosowania

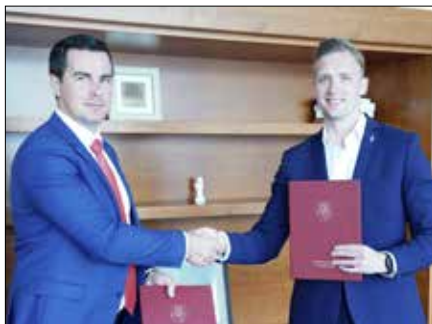
Sejm rozważy propozycję wprowadzenia kodów QR na kartach do głosowania oraz zwiększenia liczby okienek do „priorytetyzowania” kandydatów, czyli głosowania na kandydata najbardziej i najmniej preferowanego. Padła też propozycja „minusowania” kandydatów niepożądanych. Ma to usprawnić proces zatwierdzania oryginalnych kart do głosowania (teraz stosowane są pieczętki), a wyborcy dać większe możliwości wyrażania stosunku wobec kandydatów. Poprawki do kodeksu wyborczego, opracowane przez konserwatystę Andriusa Kupčinskasa i innych posłów, zostały zatwierdzone po czytaniu przez parlament i są nadal omawiane przez komisje sejmowe. Kupčinkas argumentuje, że dotychczasowe stemplowanie kart nie odzwierciedla współczesnych realiów i technologicznych możliwości. Propozycja obejmuje także dodanie pól oceny dla poszczególnych partii na kartach do głosowania oraz zwiększenie liczby możliwych ocen z pięciu do dziesięciu. Kupčinkas wskazuje na przykłady z innych krajów, gdzie istnieją bardziej zaawansowane sposoby oceniania kandydatów.

Mieszkańcy Litwy ufają wojsku, nie ufają Sejmowi

Według sondażu „Baltijos tyrimai” dla LRT, tylko 22 proc. mieszkańców Litwy uważa, że sytuacja w kraju się poprawia, podczas gdy 76 proc. stwierdza, że się pogarsza. Badanie pokazuje, że największe zaufanie społeczeństwo ma do wojska (76 proc.) i policji (71 proc.), a najmniej do sądownictwa (49 proc.), rządu (66 proc.) i Sejmu (76 proc.). Prezydentowi ufa 66 proc. respondentów, a mediom krajowym 50 proc. Sondaż przeprowadzono na próbie 1009 obywateli Litwy w maju 2023 r.

Dogadali się: umowa w rej. wileńskim podpisana

Mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz oraz przedstawiciele Litewskiej Partii Socjaldemokratycznej i Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin podpisali porozumienie o współpracy. Mer podkreśla, że porozumienie jest istotne dla reprezentacji interesów mieszkańców. Wcześniej zapowiadał, że powoła wicemerów ze wszystkich środowisk, które otrzymały największe poparcie mieszkańców. Rada Samorządu zatwierdziła na wicemerów już Algisa Vaitkevičiusa, socjaldemokratę, a także Danutę Narbut i Edytę Tamošiūnaitę z AWPL-ZChR. Jak wcześniej zapowiadał Robert Duchniewicz, nie chce „czystek i polowania na wiedźmy”, ale porozumienia i konsekwentnej pracy na rzecz mieszkańców. Podpisane porozumienie przewiduje duży nacisk na oświatę, m.in. budowę nowych przedszkoli, rekompensaty w wysokości 120 euro na prywatne przedszkole za nieotrzymanie miejsc w przedszkolach samorządowych. Zgodzono się na założenie Akademii Oświaty Rejonu Wileńskiego, która ma pomóc elastycznie reagować na potrzeby edukacji i wyłaniać talenty w rejonie. W umowie wyraźnie widać chęć konkurencji z sąsiadującą stolicą, Wilnem, przy jednoczesnej współpracy, oraz nacisk na zatrzymanie uciekających mieszkańców. Niektóre rozwiązania mogą przypominać te stosowane w mieście — np. karta mieszkańca, która ma uprawniać do odpowiednich zniżek i ulg. Umowę podpisał mer Robert Duchniewicz, przewodniczący Frakcji Socjaldemokratów Ruslanas Baranovas, przewodniczący Frakcji AWPL-ZChR Waldemar Urban.

Litwa mierzy się z suszą, oszczędza wodę

Przy suchej i słonecznej pogodzie Litwini zużywają dużo więcej wody. Służby proszą o oszczędzanie wody wieczorami i podlewanie roślin poza szczytem. Susza jest powszechna, ale wyzwania wynikają z braku przygotowania. W Kownie zużycie wody wzrosło z powodu podlewania roślin wieczorem. Podobne problemy są w innych miastach. Zużycie wody w Wilnie i Kłajpedzie również wzrosło. Litwa może nauczyć się od innych krajów UE, które wprowadzają zakazy podlewania o określonych godzinach. Susza jest typowa dla lata, a problemem jest brak przygotowania przedsiębiorstw wodociągowych.

Polskie szkoły na Litwie uczą się dziennikarstwa

W maju w ramach współpracy z Litewskim Centrum Dziennikarstwa (lit. Lietuvos žurnalistikos centras, LŽC) odbyły się warsztaty dziennikarskie dla uczniów klas Ib, IIIa i IIIb w Gimnazjum im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Wilnie. Poprowadziła je redaktorka redakcji mniejszości narodowych w LRT, Ewelina Mokrzecka oraz Kamil Zalewski, korespondent Polskiego Radia na Litwie, współpracownik Radia „Znad Wilii”.

Podczas szkoleń uczniowie zapoznali się z dziennikarstwem prasowym i radiowym, dowiedzieli się, w jaki sposób rozwijać dziennikarski styl, jak korzystać z nowych technologii czy portali społecznościowych. Mówiono o fake newsach, propagandzie i dezinformacji. Takie spotkania miały miejsce także w Gimnazjum im. Jana Pawła II i Gimnazjum im. Władysława Syrokomli w Wilnie.

Warsztaty objęły rozmowy, dyskusje, praktyczne szkolenia i spotkania z profesjonalistami. Projekt wsparła ambasada Niemiec w Wilnie.

Życie dilerów coraz trudniejsze. Policja zdemaskowała grupę

Grupa handlarzy narkotykami została zatrzymana przez policję w Mariampolu i Kownie. Funkcjonariusze odkryli nietypowy schemat przemytu narkotyków na Litwę. Handlarze zajmowali się sprzedażą różnych substancji odurzających i psychotropowych, takich jak płyn „Smile”, amfetamina, kokaina, LSD, ecstasy, konopie indyjskie. Narkotyki były wysyłane z Holandii, Wielkiej Brytanii i Niemiec przy użyciu kurierów i fałszywych danych odbiorców. Grupa korzystała z kryptowalut do dokonywania płatności w celu zachowania tajemnicy. Podczas operacji policja skonfiskowała trzy przesyłki, w tym pięć kilogramów amfetaminy, co stanowi największą przesyłkę amfetaminy przewożoną w ten sposób w historii Litwy. Pięciu podejrzanych zostało aresztowanych.

W Wilnie rozmawiano o zbrodniach Łukaszenki

W Wilnie odbyła się międzynarodowa konferencja dotycząca łamania prawa międzynarodowego przez reżim Łukaszenki. Celem wydarzenia było omówienie sztucznie wywołanego kryzysu migracyjnego oraz masowych represji wobec narodu białoruskiego. Konferencja skupiła się na osiągnięciu międzynarodowej sprawiedliwości poprzez odpowiedzialność państwa i indywidualną odpowiedzialność karną, w tym możliwość utworzenia specjalnego międzynarodowego trybunału. Udział wzięli przedstawiciele białoruskiej opozycji, ONZ, OBWE, Harvard Law School (szkoły prawnej w Harvardzie) oraz inne organizacje międzynarodowe. Poruszone były tematy związane z polityką represji reżimu Łukaszenki i zbrodniami przeciwko ludzkości.

Str. opr. A.Klonowski na podst. BNS, vrsa.lt, mat.pras., inf.wł.; Fot. ELTA, vrsa.lt, facebook.com/gimnazjumjkraszewskiego, mat.pras.; Masz newsa? Skontaktuj się z dziennikarzem: a.klonowski@kurierwilenski.lt

Co znaczy dla Litwy „więcej Polski na Litwie”

1.>>

Honorata Adamowicz

— Właśnie jestem w Waszyngtonie i wraz z Radosławem Fogłem, przewodniczącym sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych Polski, rozmawiamy na temat wspólnego spotkania i omówienia tej sprawy po szczycie NATO w Wilnie, wspólnie z przedstawicielami sejmowych Komisji Spraw Zagranicznych i Komitetu Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony Polski i Litwy. Obecnie mnóstwo spraw jest omawianych. Co na pewno teraz jest możliwe, to ułożyć wspólny harmonogram ćwiczeń wojskowych żołnierzy Polski i Litwy — komentuje w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” szef sejmowego Komitetu Spraw Zagranicznych Litwy Žygmantas Pavilionis.

Pavilionis nie odrzuca możliwości zwiększenia obecności wojsk polskich na Litwie.

— W Polsce istnieją konstytucyjne ograniczenia, że w wypadku konfliktu siły wojskowe mogą być użyte tylko na terytorium Polski. Ale myślę, że wszystkie aspekty konstytucyjne, prawne i polityczne omówimy i znajdziemy najlepsze dla wszystkich wyjście. Cieszę się, że te rozmowy odbywają się na wszystkich szczeblach, że prezydenci również rozmawiają na ten temat — zaznacza rozmówca.

KWESTIA NIEMIECKIEJ BRYGADY

Kwestia niemieckiej brygady na Litwie jest przedmiotem intensywnej dyskusji od pół roku. Politycy nie są zgodni co do tego, czy Berlin powinien być naciska-

ny do podjęcia bardziej stanowczego zobowiązania w sprawie terminu stałego rozmieszczenia niemieckiej brygady na Litwie. Ambasador Niemiec na Litwie, Matthias Sonn, stwierdził, że brygada niemieckich żołnierzy, która miała stacjonować na Litwie, na razie nie będzie rozlokowywana. Oficjalnie Berlin już zatwierdził taką decyzję — żołnierze wezmą udział m.in. w ćwiczeniach wojskowych. Ambasador przyznał, że Litwa nie ma odpowiedniej infrastruktury potrzebnej do przyjęcia takiego typu wojsk.

— Bliższa współpraca wojskowa z Polską wcale nie oznacza, że zmieniliby to chęć zwiększenia liczby niemieckich żołnierzy na Litwie.

7.>>

W przypadku pełnoskalowego konfliktu wojskowego w naszym regionie wsparcie ze strony Polski byłoby bardzo istotne, nie tylko dla Litwy

6.>>

To wcale nie oznacza, że polscy żołnierze będą stacjonować na Litwie w zamian niemieckich. O tym nawet nigdy nie rozmawiano. Wiemy, że Litwa teraz sama „hoduje” własne wojsko. Za przykładem Polski zwiększa swoje wojsko, mamy pomysły na temat litewskich dywizji, ale wiedząc, że tuż obok nas jest wojna, mamy agresywnego wroga, który bierze i narusza granicę innego państwa, to my w tym wypadku po prostu zwiększamy obecność naszych sojuszników w kraju. Dużo pracowaliśmy nad tym, żeby amerykańscy żołnierze byli u nas. Dalej pracujemy z Niemcami, żeby ich cała brygada była u nas, jak to było ustalone w Madrycie. Odbывают się również rozmowy w sprawie bliższej współpracy w zakresie bezpieczeństwa wojskowego z Polską albo nawet przebywania wojsk polskich na Litwie — mówi szef sejmowego Komitetu Spraw Zagranicznych.

WOJSKO POLSKIE WYRASTA NA NAJSILNIEJSZĄ ARMIĘ W EUROPIE

Artur Płockszto, wykładowca Litewskiej Akademii Wojskowej, powiedział, że wojsko polskie według tempa swojej modernizacji bardzo szybko wyrasta na najsilniejszą armię w Europie.

— W przypadku pełnoskalowego konfliktu wojskowego w naszym regionie wsparcie ze strony Polski byłoby bardzo istotne, nie tylko dla Litwy. Możliwości takiej współpracy są jak najbardziej, tym bardziej, że kraje graniczą ze sobą, że jest taki twór jak obwód kaliningradzki, który wręcz zmusza do współpracy wojskowej. Natomiast droga do bliższej współpracy w zakresie bezpieczeństwa wojskowego jest jeszcze daleka, ponieważ współpracy na takim poziomie pomiędzy Polską a Litwą dotychczas nie było, z wyjątkiem LIT-POLBAT-u 20 lat temu — zaznacza wykładowca Litewskiej Akademii Wojskowej.

Jak mówi Artur Płockszto, współpraca wojska litewskiego z niemiecką Bundeswehrą jest i będzie. Są pewne problemy, ponieważ według potencjału bojowego Bundeswehry jeszcze nie reprezentuje takiego poziomu, który gwarantuje

Litwa osiągnęła dobrą dynamikę w stosunkach z Polską, zarówno w sferze wojskowej, jak i w sferze bezpieczeństwa, zwłaszcza w obecnych okolicznościach

wałby skuteczność w przypadku wojny, ale to jest do naprawienia.

ROZMOWA TELEFONICZNA PREZYDENTÓW LITWY I POLSKI

Prezydent Litwy powiedział, że otrzymał telefon od prezydenta Polski Andrzeja Dudy „z bardzo interesującą propozycją”. „Rozmawiamy o bliższej współpracy w zakresie bezpieczeństwa wojskowego. W jakiej formie i w jaki sposób — musimy to jeszcze przedyskutować” — powiedział Nausėda.

Prezydent dodał, że na razie nie może powiedzieć więcej, ponieważ powinien ocenić możliwości Litwy. Głowa państwa litewskiego wskazała, że jednym ze strategicznych celów naszego kraju byłoby „więcej Polski na Litwie”. „Możemy rozmawiać o

Kwestia niemieckiej brygady na Litwie jest przedmiotem intensywnych dyskusji od pół roku. Politycy nie są zgodni co do tego, czy Berlin powinien być naciśniony do podjęcia bardziej stanowczego zobowiązania w sprawie terminu stałego rozmieszczenia niemieckiej brygady na Litwie.

różnych modelach. Mogą to być modele rotacyjne, stałe. To chyba zrozumiałe, że zaczynamy od wstępnych form współpracy, a potem będziemy chcieli tę współpracę pogłębiać” — powiedział Nausėda.

DOBRA DYNAMIKA W STOSUNKACH Z POLSKĄ

„Właściwie byłbym z tego bardzo zadowolony, ponieważ naprawdę osiągnęliśmy dobrą dynamikę w naszych stosunkach z Polską, zarówno w sferze wojskowej, jak i w sferze bezpieczeństwa, a zwłaszcza w obecnych okolicznościach, naprawdę sensowne byłoby wykorzystanie tego doskonałego zaangażowania” — dodał prezydent Litwy.

Przypomnijmy, że Baltic Air Policing — to kryptonim operacji NATO, prowadzonej od marca 2004 r. w ramach Sił Szybkiego Reagowania NATO. W ramach tej operacji polscy piloci 24 godziny na dobę pilnują litewskiego nieba. Polscy żołnierze pełnią natowską misję Baltic Air Policing w krajach nadbałtyckich. Głównym zadaniem polskiego pułku Baltic Air Policing jest pilnowanie przestrzeni powietrznej trzech państw bałtyckich — Litwy, Łotwy i Estonii. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

Państwowa emerytura pierwszego stopnia dla ekspremiera Butkevičiusa

Justyna Giedrojc

Ministerstwo Opieki Socjalnej i Pracy przedstawiło propozycję przyznania posłowi, ekspremierowi Algirdasowi Butkevičiusowi emerytury państwowej pierwszego stopnia. Propozycja zostanie rozpatrzona w tym tygodniu podczas posiedzenia rządu.

Zdaniem resortu ustawa o emeryturach państwowych przewiduje, że najwyżsi urzędnicy państwowi po osiągnięciu wieku emerytalnego mają ustalone prawo do emerytury państwowej pierwszego stopnia. Obecnie jest to kwota w wysokości 273 euro. Butkevičiusowi takie świadczenie miałyby przysługiwać od 1 lipca br.

Algirdas Butkevičius stanowisko premiera zajmował w latach 2012–2016, przedtem pracował jako minister łączności i minister finansów. Od 1996 r. jest posłem w Sejmie RL, obecnie jest członkiem frakcji Związku Demokratów „W imię Litwy”.

DODATEK DO PODSTAWOWEJ EMERYTURY

Emerytury państwowe zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia stanowią dodatek do podstawowego świadczenia emerytalnego.

— Tego rodzaju emerytury są przyznawane obywatelom Republiki Litewskiej, jeżeli według ustawy osiągnęli już oni wiek emerytalny i otrzymują właściwe świadczenia emerytalne albo jeżeli utracili od 60 do 100 proc. zdolności do pracy, czyli posiadają grupę inwalidzką — wyjaśnia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Małgorzata Kozicz, rzeczniczka prasowa Sodry.

ZASŁUGI DLA PAŃSTWA

O emerytury państwowe mogą ubiegać się nie tylko najwyższej rangi urzędnicy państwowi.

— Emerytury państwowe pierwszego stopnia mogą być przyznawane uczestnikom ruchu oporu, żołnierzom, ochotnikom, osobom,

Algirdas Butkevičius stanowisko premiera zajmował w latach 2012–2016
Fot. Marian Paluszkiwicz

które brały udział w walkach przeciwko okupacji, jak też byłym przywódcą państwowym, np. byłym prezydentem, przewodniczącym Sejmu, premierem czy byłym przewodniczącym Sądu Najwyższego, Sądu Konstytucyjnego. Ubiegać się o tego rodzaju świadczenia mogą też laureaci Narodowej Premii Kultury Litwy, mistrzowie olimpijscy, paraolimpijczyści. To znaczący osoby, które mają specjalne zasługi przed państwem — wyjaśnia rozmówczyni.

EMERYTURY PAŃSTWOWE DRUGIEGO STOPNIA

Przyznawane są też emerytury państwowe drugiego stopnia w wysokości 136 euro.

— Mogą ubiegać się o nie uczestnicy walk o wolność, rodzice przybrani, którzy wychowali piątkę i więcej dzieci, dawcy honorowi, osoby, które brały udział w igrzyskach olimpijskich, ale nie są jeszcze mistrzami olimpijskimi, sportowcy mający osiągnięcia nie najwyższego stopnia, ale zasłużeni w jakimś stopniu dla państwa — zaznacza Małgorzata Kozicz.

WYMAGANE SĄ PEWNE KRYTERIA

Rozmówczyni podkreśla, że są to emerytury nadawane.

— Jest specjalna komisja przy Ministerstwie Opieki Socjalnej i Pracy. Właśnie ta komisja zgłasza kandydatów do emerytur państwowych. Takich kandydatów komisji mogą proponować m.in. urząd prezydenta, kancelaria premiera czy przewodniczącego Sejmu, administracje samorządowe, Centrum Badania Ludobójstwa i Ruchu Oporu Mieszkańców Litwy. Komisja rozpatruje, czy zgłoszone kandydaty odpowiadają pewnym kryteriom. Przyznanie emerytur zależy przede wszystkim nie od stażu pracy, tylko od osiągnięć oraz zasług tych osób — dodaje rzeczniczka prasowa Sodry.

DOCHODY EMERYTÓW

W tym roku przeciętna emerytura wzrosła z 482 euro do 542 euro, przeciętna emerytura z wymaganym stażem pracy z 510 do 575 euro. Na podwyższenie emerytur w 2023 r. państwo przeznaczyło około 520 mln euro. ■

Nowe daty na liście pamiętnych dni

Na Litwie do listy pamiętnych dni dodano ponad dziesięć nowych dat — obchodzony będzie m.in. dzień Braille'a, języków migowych, osób niepełnosprawnych, litewskich pieśni polifonicznych i inne.

Sejm uzupełnił ustawę o dniach pamiętnych — za przyjęciem poprawek głosowało 94 posłów, jeden był przeciw, 10 posłów wstrzymało się od głosu.

Ustalono, że 4 stycznia będzie obchodzony Światowy Dzień Braille'a, 17 lutego — Narodowy Dzień Emancypacji, 27 lutego — Światowy Dzień Organizacji Pozarządowych, 1 marca — Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych na Wózkach Inwalidzkich, 2 kwietnia — Światowy Dzień Świadomości Autyzmu, 5 maja — Europejski Dzień Samodzielnego Życia Osób Niepełnosprawnych.

W pierwszą sobotę sierpnia będzie obchodzony Dzień Pszczelarzy, 23 sierpnia — Międzynarodowy Dzień Języków Migowych, 10 października — Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego, 15 października — Światowy Dzień Białej Łaski, 16 listopada — Dzień litewskich pieśni polifonicznych (lit. sutartinės), 3 grudnia — Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych.

DATY OBCHODÓW WYBRANO NIEPRZYPADKOWO

Przykładowo data 4 stycznia, kiedy to przypada Światowy dzień Braille'a, nie jest przypadkowa. To właśnie w tym dniu w 1809 r. urodził się Louis Braille, wynalazca pisma dotykowego dla niewidomych. Światowy Dzień Braille'a jest świętem na cześć alfabetu Braille'a, czyli formy alfabetu, która umożliwia czytanie osobom niewidomym, niedowidzącym i cierpiącym na inne zaburzenia wzroku. Zdaniem Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) takich osób jest na świecie ponad 2,2 mld. Światowy Dzień Braille'a ma na celu uświadomienie znaczenia alfabetu Braille'a jako środka komunikacji umożliwiającego pełną realizację praw człowieka osobom niewidomym i niedowidzącym. Dzień ten został ustanowiony przez zgroma-

■ Daty obchodów pamiętnych dni wybrano nieprzypadkowo **Fot. M. P.**

dzienie ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych w 2018 r., a pierwsze obchody miały miejsce w 2019 r.

HISTORIA BRAILLE'A

Braille stracił wzrok na skutek wypadku w warsztacie jego ojca, jakiego doznał w wieku 3 lat. Wskutek wywołanej urazem infekcji, która przeniosła się również na drugie oko, w wieku 5 lat Braille całkowicie stracił wzrok. Rodzice Braille'a postanowili zapewnić chłopcu jak najlepszą edukację. W wieku 10 lat opuścił on swoją rodzinną miejscowość Coupvray i podjął naukę w paryskiej szkole dla osób niewidomych. Braille uczył się z książek zapisanych wypukłym pismem, co było jednak szalenie żmudne i nieefektywne. Pragnąc otworzyć sobie i innym osobom niewidomym dostęp do informacji, zaczął pracować nad swoim własnym systemem pisma.

Oparł swój alfabet na systemie zapisu dotykowego wynalezionym przez Charlesa Barbiera, który miał służyć żołnierzom do czytania wiadomości w ciemności. Braille opubli-

kował pierwszą wersję swojego alfabetu w 1829 r. i kolejną, uproszczoną, w 1837 r. Za życia Braille'a jego nowy alfabet nie wszedł w użycie w jego szkole a władze uczelni były mu bardzo nieprzychylnie. Jeden z profesorów, który przetłumaczył na alfabet Braille'a książkę do historii, został za to zwolniony z pracy. Ostatecznie system ten przyjęto w szkole Braille'a w roku 1854, a następnie zaczęto adaptować go w całej Francji. W latach 80. XIX wieku stosowano go już w większości szkół dla osób niewidomych na świecie (choć na przykład w USA zaadaptowano go dopiero w 1916 r.).

UZNANIE ZASŁUG KOBIET LITWY

Narodowy Dzień Emancypacji znajduje się na liście pamiętnych dni z powodu pierwszej akcji protestacyjnej na Litwie, po proklamowaniu niepodległości 17 lutego 1918 r. Celem akcji protestu było uznanie wkładu kobiet w odbudowę państwa litewskiego i włączenia ich do Rady Litewskiej. ■

Opr. J. G.

Zmarł Silvio Berlusconi – magnat, który zmienił włoską politykę

Silvio Berlusconi, który zmarł w poniedziałek w Mediolanie w wieku 86 lat, przeszedł do historii jako człowiek, który całkowicie zmienił scenę polityczną we Włoszech. Kontrowersyjny polityk, który wywołał liczne skandale i przez lata toczył sądowe batalie, był obecny w polityce prawie trzy dekady. Trzy razy był premierem.

Urodził się 29 września 1936 r. w Mediolanie i to w tym mieście rozpoczął po studiach prawniczych swoją rozwijającą się błyskawicznie karierę finansową. Był typowym przykładem człowieka, który odniósł sukces dzięki własnej przedsiębiorczości, z jakiej słynął już od lat szkolnych.

Wspominał, że w szkole pisał za pieniądze wypracowania dla kolegów. Potem w młodości śpiewał na statkach wycieczkowych.

W latach 70. Berlusconi został przedsiębiorcą budowlanym i zbudował pierwsze osiedle w Mediolanie – Milano 2. Kolejnym krokiem jego kariery w biznesie było założenie koncernu finansowego i medialnego Fininvest oraz telewizji. Z czasem kolejne jego stacje telewizyjne koncernu Mediaset stały się ogólnokrajowe i zaczęły stanowić konkurencję dla publicznego nadawcy RAI.

Wtedy Berlusconi był już jednym z najbogatszych Włochów.

W styczniu 1994 r. odnoszący sukcesy magnat finansowy i medialny ogłosił decyzję o swym wejściu na scenę polityczną wraz ze swą partią Forza Italia, założoną dwa miesiące wcześniej. W marcu 1994 r. wygrał wybory i powołał swój pierwszy rząd razem z ówczesnym Sojuszem Narodowym Gianfranco Finiego i Ligą Północną Umberto Bossiego. Pierwszy centroprawicowy rząd Berlusconiego pracował niecały rok. Następny rząd z tymi samymi sojusznikami powołał w 2001 r.; gabinet pracował całą kadencję do 2006 r.

Do władzy Berlusconi powrócił w 2008 r. po upadku centrolewicowego rządu Romano Prodiego. Trzeci jego gabinet pracował do 2011 r., a upadł w wyniku utraty większości w parlamencie i w klimacie ciężkiego

Silvio Berlusconi zmarł w poniedziałek w Mediolanie w wieku 86 lat

Fot. wikipedia

Urodził się 29 września 1936 r. w Mediolanie i to w tym mieście rozpoczął po studiach prawniczych swoją rozwijającą się błyskawicznie karierę finansową. Był typowym przykładem człowieka, który odniósł sukces dzięki własnej przedsiębiorczości, z jakiej słynął już od lat szkolnych.

kryzysu finansowego, w jakim znalazły się Włochy.

Przeciwnicy polityczni zarzucali mu forsowanie ustaw „ad personam”, czyli mających na celu ochronę jego interesów i w obliczu licznych postępowań sądowych.

Berlusconi uważał się za nestora światowej polityki i tak prezentował się podczas kolejnych szczytów G8.

Przez lata utrzymywał przyjacielskie relacje z rosyjskim dyktatorem Władimirem Putinem. Za swój osobisty sukces uznał porozumienie NATO-Rosja zawarte podczas obrad w rzymskiej bazie wojskowej Pratica di Mare w 2002 r.

Kolejne lata przyniosły serię spraw sądowych Berlusconiego, z których najsłynniejsza dotyczyła rozwiązyłych przyjęć w rezydencji polityka, nazwanych „bunga bunga”. Ostatecznie Berlusconi został oczyszczony z zarzutu korzystania z usług nieletniej prostytutki.

Prawomocnie został natomiast skazany za oszustwa podatkowe w swej telewizji Mediaset. Karę więzienia ze względu na wiek zamieniono mu na prace społeczne w domu opieki dla osób starszych. Na mocy tego wyroku i obowiązującej wtedy ustawy Berlusconi został wydalony z Senatu i pozbawiony prawa do kandydowania w wyborach przez sześć lat.

W 2019 r. został eurodeputowanym Forza Italia. Do Senatu Berlusconi wrócił na jesieni zeszłego roku po wyborach wygranych przez blok centroprawicy, w którym jego partia utworzyła koalicję z ugrupowaniem Giorgia Meloni i Ligą Matteo Salvini.

Ostatni raz był premier pokażał się publicznie 6 maja, gdy nagrano w szpitalu, do którego trafił, jego specjalne przesłanie na zjazd Forza Italia.

Życie prywatne Berlusconiego było bardzo burzliwe. Miał dwie żony i pięcioro dzieci. Następnie związany był z partnerkami młodszymi od niego o kilkadziesiąt lat. Ostatnią jego partnerką była 33-letnia deputowana Forza Italia Marta Fascina, która towarzyszyła mu podczas jego ostatniej hospitalizacji. ■

Sylvia Wysocka / PAP

Na Litwie takiego braku siły roboczej nie było od 15 lat

Z raportu Komisji Europejskiej wynika, że w 2022 r. niedobory siły roboczej na Litwie były jednym z czynników ograniczających produkcję w sektorze przemysłowym i budowlanym.

W ubiegłym roku nastąpił największy niedobór siły roboczej od 15 lat. W 2022 r. na Litwie zgłoszono niedobór pracowników w 28 zawodach, które wymagają określonych umiejętności lub wiedzy przy przechodzeniu na zieloną gospodarkę.

BRAKUJĄCE ZAWODY

Brakujące zawody obejmują pracowników ocieplania domów, hydraulików i monterów ogrzewania i wodociągów, budowniczych i elektryków.

Stwierdzono również, że niedobory siły roboczej nadal stanowią problem potęgowany przez brak odpowiednich kwalifikacji. W III kwartale 2022 r. ponad 20 proc. pracodawców zgłosiło niedobory siły roboczej w sektorach wytwórczym i budowlanym, a ponad 30 proc. w branży usług.

DEPARTAMENT PRZY PREMIERZE

Bogusław Grużewski, dyrektor Litewskiego Centrum Nauk Społecznych, zaproponował utworzenie osobnego departamentu przy premierze.

„Koordynowałyby politykę demograficzną, rynek pracy i kwestię dostarczania wykwalifikowanych pracowników. Emigracja i imigracja byłyby na bieżąco monitorowane” — wyjaśnił ekspert, dodając, że celowo zarządzane przepływy migracyjne bardzo przyczyniłyby się do rozwiązania sytuacji.

TRZY GRUPY PRACOWNIKÓW

W zidentyfikowaniu brakujących specjalności Bogusław Grużewski szczegółowo wyodrębnił specjalności pracowników i podzielił ich na trzy grupy – wysoko wykwalifikowanych, robotników wykwalifikowanych i robotników niewykwalifikowanych.

Według danych krajowej służby zatrudnienia na Litwie było łącznie 10,4 tys. wolnych miejsc, czyli o jedną trzecią mniej niż przed rokiem.

Posel konserwatysta Justas Džiugelis powiedział, że nie zgadza się, by w celu ograniczenia rosnącego bezrobocia ograniczać napływ pracowników z krajów trzecich na Litwę.

„Status prawny cudzoziemców zawiera gwarancje, że na Litwę przyjeżdża tylko wykwalifikowana siła robocza, nie mówiąc już o tym, że cudzoziemcy nie mogą otrzymywać niższego wynagrodzenia niż miejscowi” — powiedział polityk.

Aleksander Borowik
na podst. inf. agencyjnych

■ Bogusław Grużewski Fot. M. P.

Status prawny cudzoziemców

Przypominamy, że od 1 sierpnia ub. r. weszły w życie zmiany w ustawie o statusie prawnym cudzoziemców ułatwiające procedury zatrudniania obywateli państw trzecich. Celem zmian było ułatwienie procedury zatrudniania cudzoziemców, a przede wszystkim przyciągnięcie na Litwę większej liczby wysoko wykwalifikowanych specjalistów i stworzenie dla nich atrakcyjnego systemu imigracyjnego.

■ Brakujące zawody obejmują pracowników ocieplania domów, hydraulików i monterów ogrzewania i wodociągów, budowniczych i elektryków Fot. youtube.com

Masowe wywózki na Sybir: „Zesłańcy tego piekła nie zapomną nigdy”

Honorata Adamowicz

O indywidualnych losach ludzi deportowanych, o próbie przezwyciężenia okrutnych warunków życia „Kurierowi Wileńskiemu” opowiada Raimondas Matemaitis, kierownik Muzeum Wyznania i Oporu w Taurogach.

— O tym, jakie piekło przeżyli zesłańcy, słyszałem setki razy z pierwszych ust. Ludziom, którzy przeżyli ten koszmar, dzisiaj, po tylu latach, jest bardzo ciężko to wspominać i o tym mówić — powiedział Raimondas Matemaitis.

PIERWSZE MASOWE DEPORTACJE

14 czerwca 1941 r., między drugą a trzecią godziną w nocy, rozpoczęły się pierwsze masowe deportacje mieszkańców Litwy — Litwinów, Polaków, Rosjan, Białorusinów, Żydów. W pierwszym dniu w bydłowych wagonach w głąb ZSRR wywieziono ponad 30 tys. osób. Przymusowa deportacja dotknęła wszystkie grupy ludności, ale najbardziej dotknięci byli przedstawiciele litewskiej administracji, wojska, służb bezpieczeństwa państwowego i organów ścigania, szefowie i członkowie organizacji politycznych i społecznych, pracownicy służby zdrowia, oświaty, kultury i innych instytucji, zamożni rolnicy, właściciele ziemscy.

ROZSTRZELANO NA MIEJSCU

Jak przyznał nasz rozmówca, z sowieckie represje i hipokryzja boleśnie dotknęła również jego rodzinę.

— Moja babcia opowiadała, że z moją mamą mieszkała ze swoimi rodzicami i bratem. Pewnej nocy do ich domu także przyszli sowieci, żeby ich deportować. Brat babci nie chciał poddać się i próbował uciec przez okno, ruskie zastrzeli-

14 czerwca na Litwie obchodzimy Dzień Żałoby i Nadziei. W tym dniu przypominamy o losach mieszkańców Litwy deportowanych w głąb Związku Sowieckiego.

■ Zazwyczaj pracowano w lesie, w polu lub na kolei

14 czerwca 1941 r., między drugą a trzecią godziną w nocy, rozpoczęły się pierwsze, masowe deportacje mieszkańców Litwy — Litwinów, Polaków, Rosjan, Białorusinów, Żydów.

li go na miejscu. Następnego dnia przyszli Rosjanie i zapytali, co się tu stało — udawali, że nic nie wiedzieli. Moja prababcia powiedziała, że Rosjanie zastrzelili syna. Oni odpowiedzieli, że to byli Niemcy, a po rosyjsku rozmawiali, ponieważ trzy lata żyli w Rosji... — wspomina Raimondas Matemaitis.

ZESŁANO BLISKO 200 TYS. OSÓB

Szacuje się, że od 1941 do 1952 r. w głąb Rosji zesłano blisko 200 tys. ludzi. Wywożeni w bydłowych wagonach byli nie tylko Litwini, ale też Polacy z Wilna i Wileńszczyzny,

Rosjanie i Żydzi. Na Litwie praktycznie każda rodzina została dotknięta represjami. Szacuje się, że 28 tys., głównie dzieci i osoby starsze, nie przeżyło drogi na Sybir.

SCENARIUSZ DEPORTACJI BYŁ ZAWSZE PODOBNY

— Deportacje wyglądały zawsze bardzo podobnie. Do domów rodzin przychodzono zawsze w nocy, żeby wszystkich zastać w domu. Przychodziło zazwyczaj osiem osób, okrążano dom, żeby nikt nie mógł uciec. I wtedy kolbami karabinów walono w drzwi. Jeżeli nikt nie otwierał, to wchodzono przemocą. Można było usłyszeć wycie psów, płacz, krzyki kobiet i dzieci. Jeżeli wojskowym coś nie podobało się, ludzi bito bez litości — opowiada Matemaitis.

Na spakowanie się zazwyczaj dawano dwie godziny. Ludzie byli wystraszeni, nie wiedzieli, co mają brać.

12.>>

Niektórzy ubierali się w ciepłe ubrania, zabierali ze sobą coś do jedzenia. Za dużo zabrać ze sobą też nie mogli, ponieważ w ciężarówkach nie było miejsca. Niektórzy byli po prostu łapani na ulicach i wpędzeni do wagonów bez jedzenia i cieplejszych ubrań.

KILKA TYGODNI PODRÓŻY W BYDLĘCYCH WAGONACH

Zesłańców przewożono na stacje ciężarówkami. Tam ich czekała podróż trwająca nawet kilka tygodni. Ludzie jechali w bydlęcych wagonach. Wagony były przepełnione. Ludzie dobami nie wychodzili na zewnątrz. Toalet nie było. Do ubikacji ludzie chodzili na miejscu albo do dziury w podłodze. W transportach szybko rozprzestrzeniały się wszy i pluskwy.

LUdzie MYŚLELI, ŻE JADĄ NA ŚMIERĆ

— Zesłańcy nie wiedzieli, dokąd ich wiozą, wszyscy myśleli, że jadą na śmierć. W pewnym sensie tak było. Pewna kobieta, która wróciła z tego piekła, opowiadała, że w wagonach ludzie umierali jak muchy i trupy w upały leżały tam po kilka dni. Smród był niesamowity. Kobiety rodziły w wagonach. Jak wspominała, najbardziej w pamięci jej utkwiał obraz matki z rozkładającym się ciałem jej dziecka. Z martwym dzieckiem kobieta jechała w upały kilka dni, aż jeden z wojskowych przyszedł i wydarł z ramion matki ciało maleństwa i jak niepotrzebne śmieci wyrzucił do rzeki — jako przykład Matemaitis przytacza wspomnienia jednej z zesłanek.

UMIERALI Z GŁODU

Druga jego rozmówczyni opowiadała, że ludzie umierali po prostu z głodu. Jeść prawie nic nie dawano, a pić czasami przynoszono jak dla bydła w wiadrze. O tym, żeby umyć się, ludzie marzyli. Gdy pociąg zatrzymywał się, z wagonu trzy osoby mogły pójść, żeby szybko umyć się. Kolejna rozmówczyni Raimondasa Matemaitisa wspominała, że umyć się z jej wagonu

poszła 18-letnia dziewczyna, starsza kobieta i mężczyzna. Na umycie się mieli kilkanaście minut, następnie wojskowy kazał wrócić. Młoda dziewczyna pomogła wsiąść do pociągu starszej pani i potem wsiadała sama, a wojskowy, nie zwracając uwagi, że w drzwiach stoi dziewczyna, zamknął żelazne drzwi. Dziewczyna na pół została przecięnięta, straciła przytomność i wkrótce zmarła.

MUSIELI PRACOWAĆ

w okropnych warunkach

Przywiezieni na miejsce wygnania ludzie często musieli sami znaleźć dla siebie miejsce osiedlenia. Jak opowiadają zesłańcy, pracować musieli w okropnych warunkach. Zazwyczaj to była praca w lesie albo na kolei.

— Na Syberii dla nadzorujących zesłańców nie miało znaczenia, kim jesteś, ile masz lat, jakie

Szacuje się, że od 1941 do 1952 r. w głąb Rosji zesłano blisko 200 tys. ludzi. Wywiezieni w bydlęcych wagonach byli nie tylko Litwini, ale też Polacy z Wilna i Wileńszczyzny, Rosjanie i Żydzi.

jest twoje zdrowie, każdy musiał pracować, aby zdobyć pół kilograma chleba. Domów nie było, więc mieszkali w zbitych z desek chałupach, a zimą mrozy bywały nawet ponad 40 st. Celsjusza — opowiada nasz rozmówca.

CHLEB KRAJANO NITKAMI

— Warunki pracy były straszne. Zazwyczaj pracowano w lesie, w polu lub na kolei. Jak opowiadają zesłańcy, ludzie przy pracy ginęli, ponieważ wszystko wykonywano ręcznie. Mało tego, że prace były bardzo ciężkie i niebezpieczne, to do miejsca pracy w jedną stronę musieli iść czasami nawet osiem kilometrów, i to podczas mrozów. Odpowiedniego ubrania nie było, więc po prostu odmrażali sobie kończyny. W nieludzkich warunkach musieli pracować za kawałek chleba. Pewna moja rozmówczyni opowiadała, że na Sybir trafiła z matką i siostrą. Matka nie mogła pracować, więc nie dostawała chleba, a córki swój chleb dzieliły na trzy części, żeby nie upadł nigdzie nawet drobnutki okruszek, chleb krajały nitkami — opowiada Raimondas Matemaitis.

Fot. Muzeum Regionalne
w Taurogach

TVP
WILNO

Wywiezieni ludzie za dużo zabrać ze sobą nie mogli, ponieważ w ciężarówkach nie było miejsc

Polscy ochotnicy w Ukrainie

W rajdzie Rosyjskiego Korpusu Ochotniczego na teren Federacji Rosyjskiej udział brali również polscy ochotnicy. Dziennikarza Artura Żaka ze Lwowa nie dziwi sojusz polsko-rosyjski w wojnie w Ukrainie, a formacje ochotnicze są znaczącą siłą Ukraińskich Sił Zbrojnych.

Antoni Radczenko

Pierwsza wzmianka o Polskim Korpusie Ochotniczym w Ukrainie pojawiła się 16 lutego 2023 r. To wówczas została podjęta decyzja o powołaniu odrębnej formacji narodowej w ramach wojska ukraińskiego. Ochotnicy po stronie ukraińskiej walczą praktycznie od samego początku pełnowymiarowej wojny. Międzynarodowy Legion Obrony Terytorialnej Ukrainy powstał 27 lutego 2022 r.

— Ci ludzie służą na tych samych zasadach, co żołnierze Ukrainy. W większości przypadków są skoncentrowani w ramach sił Obrony Terytorialnej. Tak działa Rosyjski Korpus Ochotniczy lub Polski Korpus Ochotniczy, o którym usłyszeliśmy podczas rajdu na rosyjski obwód biełgorodzki — powiedział „Kurierowi Wileńskiemu” Artur Żak, dziennikarz „Kuriera Galicyjskiego”.

POLSKA FORMACJA

Polski Korpus Ochotniczy składa się wyłącznie z obywateli Polski. Formacja odwołuje się do Dywizjonu Jazdy Ochotniczej porucznika Józefa Siły-Nowickiego nazywanej inaczej dywizjonem Huzarów Śmierci. Była to formacja powstała w wojnie polsko-bolszewickiej, a później należała do armii Litwy Środkowej. Artur Żak, w rozmowie z naszym dziennikiem, podkreślił, że brakuje jakiegokolwiek konkretnej informacji, na temat kim są żołnierze Korpusu i jak liczna jest formacja.

— Te formacje składają się z ochotników, którzy przyjeżdżają na Ukrainę ze swoich krajów. W tym przypadku z Polski. Spełniając wstępne warunki formalne wstąpili niejako do armii ukraińskiej. De facto nie wiemy, czy ci ludzie, obywatele Polski, spełnili warunki państwa polskiego, czy uzyskali

■ Artur Żak Fot. Facebook/Artur Żak

zgody ministra spraw wewnętrznych lub ministra obrony, jeśli chodzi o byłych wojskowych. Wiemy, że Polski Korpus Ochotniczy w jakimś stopniu współpracuje z

Rosyjskim Korpusem Ochotniczym — wyjaśnił ukraiński dziennikarz.

— Na pierwszy rzut oka może wydawać się dosyć egzotycznym sojuszem. Od razu przeprowadziłbym analogię do czasów z początku wieku XX. Chodzi mi o 1920 r., kiedy żołnierze Stanisława Bułaka-Bałachowicza, w tym przypadku Białorusini, walczyli z bolszewikami po stronie Polski. Tutaj jest podobnie — dodał Artur Żak.

WALKA W ROSJI

Dotychczas do najbardziej znanych akcji Polskiego Korpusu Ochotniczego należał rajd na obwód biełgorodzki wspólnie z rosyjskimi ochotnikami, w ramach którego żołnierzom udało się wejść w głąb terytorium Rosji na 20 kilometrów.

— Samo współdziałanie takich korpusów, powiedziałbym, jest w miarę naturalne.

15.>>

■ Rys. Władysław Mickiewicz

14.>>

Mnie zmartwiła inna rzecz. Mianowicie, że przedstawiciele polskiego korpusu opublikowali filmiki z terenu Federacji Rosyjskiej. Dotychczas przekaz był taki, że Rosyjski Korpus Ochotniczy razem z Legionem Wolność Rosji prowadzi działania na terenie Federacji Rosyjskiej jako obywatele Rosji. Oczywiście to tłumaczenie było robione z przyrzużeniem oka, bo wiadomo, że ci żołnierze działają w ramach struktur ukraińskich. Są pod bezpośrednią kuratelą Głównego Zarządu Wywiadu Ministerstwa Obrony Ukrainy.

Niemniej to byli i nadal są obywatele rosyjscy. Drobnym zgrzyt, mówiąc kolokwialnie, spowodował, że polscy obywatele de facto wkroczyli na teren Federacji Rosyjskiej. Później ten filmik został bardzo szybko wycofany, ale, jak wiadomo, w Internecie nic nie ginie. Zostało wydane oświadczenie Rosyjskiego Korpusu Ochotniczego, że Polacy tylko i wyłącznie zabezpieczają konwojowanie jeńców oraz zajmują się sprawami logistycznymi wyłącznie z terenu Ukrainy. W danej chwili mamy kilka filmików potwierdzających, że polscy ochotnicy, albo przynajmniej osoby posługujące się nienaganną polszczyzną, byli na te-

renie Rosji — oświadczył Artur Żak, którego zdaniem korpusy narodowe są ściśle kontrolowane przez ukraińskich wojskowych i o żadnej autonomii nie może być mowy.

Pełnomocnik rządu RP ds. bezpieczeństwa przestrzeni informacyjnej Stanisław Żaryn 4 czerwca wydał komunikat, że Polski Korpus Ochotniczy w żaden sposób nie jest powiązany z państwem polskim. „Opisywany w mediach Polski Korpus Ochotniczy nie jest w żaden sposób powiązany z Siłami Zbrojnymi RP ani żadną instytucją RP” — napisała na Twitterze Żaryn.

ROLA OCHOTNIKÓW

Ochotnicy walczący w Ukrainie jednocześnie odgrywają rolę militarną oraz w zakresie public relations.

— Oczywiście to jest bardzo duży efekt propagandowy, że praktycznie cały świat stoi po stronie Ukrainy. Mój znajomy się śmiał, jak to Rosjanie potrafili zrobić, że w jednym pododdziale potrafią walczyć razem Azerowie z Ormianami. Niemniej jednak efekt militarny też ma znaczenie. W pewnym momencie Ukraińcy podawali, że w Legionie Międzynarodowym wal-

czy ponad 20 tys. żołnierzy. Bardzo często są to doświadczeni żołnierze, którzy walczyli w poprzednich latach na wielu frontach. I nie tylko w Ukrainie. Warto zaznaczyć, że w pierwszych dniach wojny pod Kijowem, w tej samej Buczy lub jej okolicach, walczyli ochotnicy białoruscy i Legion Gruziński. Rozmawiając z ludźmi, którzy pamiętają te wydarzenia, to bardzo pozytywnie wspominają te zagraniczne komponenty. Wojna trwa już prawie półtora roku, w różnych miesiącach udział tych ochotników był różny. Rozmawiając z ukraińskimi żołnierzami, to w pierwszych tygodniach i miesiącach wojny ci zagraniczni żołnierze nie tylko podnosili ducha bojowego i morale ukraińskich wojskowych, ale także służyli bezpośrednim wsparciem, bezpośrednią pomocą wojskową. Często też instruktażową — powiedział Artur Żak.

Do najbardziej znanych formacji ochotniczych w Ukrainie są zaliczane Pułk im. Konstantego Kalinowskiego składający się z białoruskich obywateli, którego pierwszy żołnierz Ilja Chrenaŭ zginął w walce o Kijów 3 marca 2022 r. oraz Gruziński Legion Narodowy, który walczy po stronie Ukrainy od 2014 r. ■

■ Polski Korpus Ochotniczy składa się wyłącznie z obywateli Polski Fot. Facebook/Polski Korpus Ochotniczy

Ks. Wiesław Lechowicz: Wielu z kapelanów szło do obozów, niekiedy dobrowolnie (Cz. 1)

„Kapelani brali udział w akcjach wywiadowczych, byli kurierami, dostarczali metryki urodzenia dla osób poszukiwanych przez władze, spieszyli z pomocą ludności cywilnej” — mówi ks. dr Wiesław Lechowicz, biskup połowy Wojska Polskiego, z którym rozmawiamy o duszpasterstwie wojskowym w Polsce.

Leszek Wątróbki: Dlaczego Kościół przeznaczają osobne miejsce dla duszpasterstwa wojskowego?

Ks. bp Wiesław Lechowicz: Kościół zawsze z dużą dbałością starał się zapewnić opiekę duchową żołnierzom, zarówno w czasie pokoju, jak i wojny. Drogę duszpasterstwem specjalistycznym otworzył Sobór Watykański II, w wyniku przemyślanej refleksji nad działaniem Kościoła w świecie współczesnym. W tym duchu w 1986 r. Ojciec Święty Jan Paweł II, syn oficera polskiego, wydał konstytucję apostolską „*Spirituali militum curae*”, w której uregulował kwestię funkcjonowania duszpasterstwa wojskowego. Podkreślił, że żołnierze potrzebują konkretnej i specyficznej — czyli można by powiedzieć „dedykowanej” — opieki duszpasterskiej „ze względu na szczególne warunki życia”. Papież powtórzył przy tym nauczanie Kościoła, które przypisuje osobom służącym w wojsku niezwykle ważną rolę, określając je mianem „sług bezpieczeństwa i wolności narodów” — przyczyniających się do utrwalania bezpieczeństwa i pokoju.

Kiedy narodziło się w pełni zorganizowane, stałe duszpasterstwo wojskowe?

W polskiej armii pojawiło się ono u schyłku XVII wieku. Zostało wprowadzone uchwałami Sejmu Warszawskiego jako jedno z pierwszych w Europie. Nim jeszcze doszło do rozbiorów, kapelani wspomogli konfederatów barskich broniących polskiej suwerenności. Trwali na posterunku w godzinie wszystkich późniejszych zrywów niepodległościowych. Piękne tego ślady widzimy choćby w literaturze pamiętnikarskiej z czasów Powstania Listopa-

Ks. dr Wiesław Lechowicz, biskup połowy Wojska Polskiego od 2022 r.
Fot. archiwum prywatne

dowego. Ukazuje ona przykłady bohaterstwa duszpasterzy w mundurach, którzy trwali wiernie u boku żołnierza, w każdych warunkach i okolicznościach, nieraz na pierwszej linii frontu, a w przerwie pomiędzy walkami wygłaszali pogadanki umacniające świadomość patriotyczną żołnierzy. Widać, że już wtedy rola kapelana znacznie wykraczała poza podstawowy obowiązek zapewnienia żołnierzom posługi religijnej.

Gdy polscy żołnierze walczyli potem w siłach zbrojnych państw zaborczych, w okopach był już z nimi typ kapelana — gorącego patrioty, rozumiejącego potrzeby wojska, znającego troski i nadzieje żołnierzy. Ten rodzaj duszpasterstwa wojskowego można było zauważyć w korpusach tworzonych w Rosji, w oddziałach syberyjskich, w Legionach Józefa Piłsudskiego. W armii Hallera we

Francji pojawia się ciekawy wątek polonijny. Otóż księża odegrali ważną rolę w werbunku Polonii amerykańskiej do armii we Francji, w wyniku którego zza oceanu przyłynęło 20 tys. ochotników, w tym dziewiętnastu duchownych. Kiedy po 123 latach niewoli Polacy wreszcie wywalczyli sobie niepodległość, a Ojczyzna stanęła w obliczu konieczności pilnego zorganizowania silnej armii, mogła liczyć na doświadczenie i głęboki patriotyzm księży kapelanów.

Jak daleko sięgają tradycje duszpasterstwa wojskowego na ziemiach polskich?

Tradycja obecności kapelanów wśród żołnierzy ma bardzo bogatą historię. Warto ją poznawać, gdyż wydobywa prawdziwy sens i kierunek tej posługi i jest ważną inspiracją dla współczesnych kapelanów. Do Ordynariatu Połowego (dalej OP) zgłasza się wielu historyków, archiwistów i badaczy. Na ile możemy, staramy się wspierać ich merytorycznie i inspirować do działań naukowych, czego owocem są wartościowe wydawnictwa książkowe i prace doktorskie, wydobywające na światło dzienne kolejne fakty historyczne o duszpasterstwie wojskowym. Jedną z ostatnich były np. biogramy kapelanów katyńskich, którzy na Golgocie Wschodu tak jak ich oficerowie otrzymali strzał w tył głowy. Pierwsi duszpasterze pojawili się w wojsku polskim już pod koniec X wieku, w okresie walk polsko-niemieckich. Spotykamy ich pod Grunwaldem, Chocimiem, Wiedniem, ale także w chwilach klęski, np. pod Cecorą. Wtedy jednak byli to jeszcze tzw. kaznodzieje obozowi, którzy na co dzień posługiwali przy królu, a o wojsko troszczyli się tylko w czasie wojny.

16.>>

W latach II wojny światowej kapelani wojskowi znów przeszli przez wszystkie żołnierskie szlaki.

Tak, w duchu dewizy Bóg-Honor-Ojczyzna walczyli m.in. w Narwiku, pod Arnhem, na Monte Cassino — tam razem z nimi na froncie znalazł się sam biskup polowy Józef Gawlina. Wielu z kapelanów szło do obozów, niekiedy dobrowolnie. Tak było po kapitulacji Warszawy, kiedy w Kurii Polowej odbyła się odprawa księży kapelanów. W jej trakcie dziekan Obrony Warszawy, ks. kpt. Wojciech Rojek poinformował, że księża służby stałej mają opuścić stolicę wraz z oficerami idącymi do niewoli, by pełnić posługę duszpasterską w obozach. No i poszli. Ta wpisująca się w martyrologię narodu polskiego ofiara była chyba najlepszą puentą służby kapelańskiej. Księża w pasiakach byli organizatorami konspiracyjnego życia religijnego w obozach. Nauczali, że miłość zwycięża nienawiść, że mimo cierpienia sens życia nie ulega przemianom, że wciąż można go znaleźć. Dzięki nim wśród grup więźniów panowało wysokie morale, wiara w zwycięski koniec wojny.

Na wschodzie, nieludzkiej ziemi, kapelani dokonywali rzeczy wręcz niemożliwej: sprawiali, że żołnierze zyskiwali wewnętrzną moc, aby pokonać nędzę, mróz,

głód. W Katyniu jeńcy mówili, że „najważniejszy w obozie jest kucharz i kapelan, bo pierwszy daje pocieszenie dla ciała, a drugi dla ducha”. Władze prześladowały księży bardziej niż innych jeńców, bo wiedziały, że wiara jest bronią duchową Polaków nie do odparcia. W okupowanej Polsce funkcjonowało konspiracyjne duszpasterstwo wojskowe — znów trzeba było dopasować duszpasterstwo wojskowe do wymogów sytuacji. Kapelani brali udział w akcjach wywiadowczych, byli kurierami, dostarczali metryki urodzenia dla osób poszukiwanych przez władze, spieszyli z pomocą ludności cywilnej. Wnosili do wojska wartości moralne i etyczne, które pomagały przetrwać najtrudniejsze chwile, a przede wszystkim wygrać najważniejszą bitwę — tę w sercu, toczoną o to, by uchronić się od nienawiści i oddać Jezusowi władzę nad swym gniewem.

Jak jest usytuowany Ordynariat Polowy względem innych diecezji i jak wygląda jego struktura organizacyjna?

Ordynariat Polowy jest okręgiem kościelnym zrównanym prawnie z diecezją, czyli składa się z tych samych elementów, co każda z nich. Ma własnego biskupa, w tym przypadku polowego i własną katedrę, którą jest Katedra Polowa Wojska Polskiego na ul. Długiej w

Warszawie. Posiada także własne prezbiterium, czyli ogół kapłanów, a ponadto własnych wierznych, którymi są osoby związane w różny sposób ze służbą w Wojsku Polskim, w Straży Granicznej i w Służbie Ochrony Państwa. Jako biskup polowy kieruję całokształtem działalności Ordynariatu i parafii wojskowych i jestem przełożonym wszystkich pracowników. W działaniach wspiera mnie bezpośrednio zastępca, czyli wikariusz generalny, a także kanclerz. Kuria pomaga mi zarządzać strukturami duszpasterstwa wojskowego i koordynować zadania duszpasterskie. W Kurii mamy nawet własny miesięcznik „Nasza Służba” o charakterze formacyjno-informacyjnym, a jego redakcję można by chyba nazwać agencją prasową biskupa, biorąc pod uwagę fakt, że na stronie internetowej Ordynariatu dzień w dzień relacjonowane są chyba wszystkie wydarzenia, w których biorę udział. Mówiąc o strukturze organizacyjnej, nie mogę nie wspomnieć o Caritas Ordynariatu Polowego. Jest to jedyna na świecie organizacja charytatywna działająca w strukturach wojska. W ostatnich, niespokojnych miesiącach w szczególny sposób pomagała nam zdawać egzamin z człowieczeństwa i chrześcijaństwa.

18.>>

■ Księża kapelani na misjach zagranicznych — Łotwa Fot. archiwum prywatne

17.>>

Jakie są obowiązki Biskupa Polowego?

Podzieliłbym je na dwie grupy. Z jednej strony mam takie same obowiązki jak biskupi diecezjalni, a zatem jako biskup polowy wykonuję posługę nauczania, uświęcania i kierowania, czyli pasterzowania, np. obecnie jeżdżę po Polsce i udzielam sakramentu bierzmowania, a przez cały rok uczestniczę w różnych uroczystościach parafialnych. Jestem członkiem Konferencji Episkopatu Polski. Jako biskup polowy ponoszę odpowiedzialność za wszystkie zadania nałożone na duszpasterstwo wojskowe, przede wszystkim za to, aby żołnierze Wojska Polskiego oraz funkcjonariusze Straży Granicznej i Służby Ochrony Państwa posiadali odpowiednią liczbę kapelanów prezentujących wysokie standardy posługi. Odpowiadam także za gotowość bojową i mobilizacyjną oraz za wszechstronne przygotowanie parafii wojskowych do działań w każdej sytuacji — w czasie pokoju, kryzysu i wojny. Tak jak kapelan wojskowy jest częścią maszyny organizacyjnej danej jednostki, tak biskup polowy musi współpracować z odpowiednim sobie szczeblem dowodzenia. Do moich głównych zadań należy więc utrzymywanie kontaktów z dowódcami Wojska, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa i Wojsk Obrony Terytorialnej. Utrzymuję również kontakty służbowe związane z MON i MSWiA, bo nadzorują one pracę Wojska i Straży Granicznej. Bardzo zależy mi na kontaktach nie tylko z oficerami wyższymi, ale i ze „zwykłym” żołnierzem — tym pracującym w jednostce oraz tym posługującym w specyficznych warunkach, np. na granicy z Białorusią lub Ukrainą. Spędzam mnóstwo czasu w samochodzie! Wynika to z tego, że uczestniczę w apelach i świętach jednostek wojskowych rozsiadanych po całej Polsce, przewodniczę nabożeństwom związanym z uroczystościami patriotycznymi i wojskowymi.

Kto przyznaje misję kanoniczną biskupowi polowemu,

Katedra polowa pw. NMP Królowej Polski w Warszawie przy ul. Długiej
Fot. Leszek Wątróbski

czyli uprawnienie do nauczania, uświęcania i rządzenia i przed kim odpowiada biskup polowy?

Przede wszystkim przed Bogiem i Biblią. A zgodnie z prawem kościelnym biskupa polowego mianuje w sposób nieskrępowany Ojciec Święty, niekiedy zresztą zaskakując tym samego zainteresowanego! Będąc biskupem pomocniczym tarnowskim i wieloletnim Delegatem Konferencji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej, nie spodziewałem się, że kiedyś przyjdzie mi ucałować wojskowy sztandar i zostać jednym z następców ks. abp. Józefa Gawliny, tak kochającego Polonię i tak przez nią ukochanego. Jak to się stało, że zostałem biskupem polowym? Kandydatów na ten urząd przedstawia nuncjusz apostolski, czyli przedstawiciel Watykanu w danym kraju, po konsultacji z władzami kościelnymi i organami rządu.

Wspomniał ks. biskup o swojej posłudze w charakterze biskupa Polonii...

Nieoficjalnej jak najbardziej. 11 lat posługi dla polskich emigrantów nie pozostało bez śladu.

Pamiętam i modłę się za Polonię. Jako biskup polowy jestem też odpowiedzialny za upamiętnienie tradycji polskiego oręża oraz za kombatantów i weteranów. Jest ich sporo poza granicami naszego kraju. Niemal na każdym skrawku globu są też ślady polskich żołnierzy walczących za „naszą i waszą” wolność. Mnóstwo mogił i niemało miejsc pamięci. Ponadto jestem Delegatem Konferencji Episkopatu Polski ds. Harcerstwa w kraju i za granicą. Jak widać nawet na poziomie oficjalnym nie brakuje mi odniesień do życia Polonii.

Przejdźmy do specyfiki duszpasterstwa wojskowego. Zaczniemy od tego, jak jest zorganizowane.

Obecnie służy w OP 122 kapelanów. Chcę zaznaczyć, że oprócz księży z Kościoła rzymskokatolickiego w WP posługują księża kościoła greckokatolickiego, prawosławnego i ewangelickiego. Pracują w charakterze proboszczów i wikariuszy parafii wojskowych bądź wojskowo-cywilnych. Podobnie jak w warunkach emigracyjnych istnieją w OP parafie personalne, nie terytorialne. Jest ich ponad 70 i są rozlokowane po całej Polsce. Tak więc zostając biskupem polowym zamieniłem środki transportu z samolotu na samochód. Księża Ordynariatu Polowego są kapelanami jednostek wojskowych wojsk lądowych, sił powietrznych, Marynarki Wojennej, wojsk specjalnych, WOT-u, SOP-u i Straży Granicznej. Kilku sprawuje też funkcje duszpasterzy wojskowych wyższych uczelni oraz kapelanów szpitali wojskowych. Systematycznie kilku księży kapelanów towarzyszy żołnierzom w ich misjach w kontyngentach zagranicznych. Jeden z kapelanów pracuje w Brukseli w Polskim Przedstawicielstwie Wojskowym przy NATO i UE. Jeden przebywa w Strasburgu jako kapelan przy Naczelnym Dowództwie Sił Sojuszniczych w Europie. Kilku księży pracuje w kurii biskupiej OP. ■

Rozmawiał Leszek Wątróbski

Cdn. w następnym numerze „Kuriera Wileńskiego”

Sejmowe plany wprowadzenia zakazu hodowli zwierząt futerkowych

Litwa może dołączyć do grona państw, w których zostanie zakazana produkcja naturalnych futer. Po długich dyskusjach Sejm przyjął poprawki do ustawy o ochronie zwierząt.

Ustawa przewiduje m.in. zakaz hodowli zwierząt futerkowych, handel nimi oraz zabijanie w celu produkcji futer. Zgłoszone przez komitet ochrony środowiska poprawki przegłosowało 79 posłów, 11 głosowało przeciw, 30 posłów wstrzymało się od głosu. Żeby zmiany zostały wdrożone, Sejm będzie musiał głosować jeszcze raz.

BESTIALSKIE TRAKTOWANIE ZWIERZĄT

Po nowelizacji ustawa przewiduje zakaz hodowli zwierząt futerkowych od 2027 r. Hodowcom zostaną wypłacone rekompensaty, przewidziano też okres przejściowy, by umożliwić przedsiębiorstwom stopniowe wycofywanie się z produkcji.

Aistė Gedvilienė, przewodnicząca sejmowego komitetu ochrony środowiska, zaznaczyła, że istniejące na fermach warunki nie zapewniają dobrostanu zwierząt. Jako przykład przytoczyła m.in. opublikowaną niedawno w mediach informację o bestialskim traktowaniu zwierząt futerkowych, o sadystycznych i okrutnych sposobach ich zabijania. „Społeczność często jest błędnie informowana odnośnie hodowli zwierząt futerkowych. Zwierzątka są hodowane i zabijane wyłącznie dla futer, dla ozdoby. Ich futerko jest głównym produktem, reszta do niczego nie jest przydatna” — podkreśliła Gedvilienė.

Posłanka zaznaczyła również, że zakaz hodowli zwierząt na futra obowiązuje już w 19 państwach Europy.

RÓŻNE REAKCJE ZAANGAŻOWANYCH STRON

Decyzja litewskich parlamentarzystów wywołała skrajnie różne reakcje obu zaangażowanych

stron. Ponad 100 osób z branży wzięło udział w proteście przeciwko stopniowej likwidacji ferm hodowli zwierząt futerkowych. Pikietyjacy przed gmachem Sejmu mieli ze sobą transparenty z hasłami „Rozpoczęło się wywłaszczenie gospodarstw”, „Co jest ważniejsze, zwierzęta czy ludzie?”, „Zachowuj się moralnie nie tylko wobec zwierząt, ale także wobec rolników”. Protestujący hodowcy twierdzili, że zostaną bez środków do życia, gdyż rekompensaty proponowane przez rządzących są bardzo niskie. Pracownicy ferm narzekali, że gdy stracą pracę, nie będą mieli środków na utrzymanie rodzin.

NISKIE REKOMPENSATY

Česlovas Tallat-Kelpša, przewodniczący Litewskiego Stowarzyszenia Hodowców Zwierząt, twierdzi, że proponowana przez Sejm rekompensata dla hodowców po zamknięciu ferm jest kil-

kaset razy mniejsza niż w innych krajach Europy. Podczas gdy w np. w Danii czy Norwegii rekompensata wynosiła 200-300 euro za samiczkę, na Litwie będzie stanowić zaledwie kilka euro. Sejmowa komisja ochrony środowiska przewidziała rekompensaty w wysokości 3 euro za zwierzątko w 2024 r., 2 euro w 2025 r. oraz 1 euro w 2026.

Po stronie hodowców wystąpił Viktoras Pranckietis, przewodniczący komitetu ds. wsi. Zdaniem polityka „w celu zlikwidowania legalnie prosperującego biznesu uruchomiony został proces dezinformacyjny”. Według Centrum Danych Rolniczych eksport futer z norek w latach 2012-2021 wahał się, ale ogólnie wykazał tendencję spadkową. Na Litwie eksport skór norek jako surowca spadł o 56 proc. w latach 2013-2021.

Ponownie do kwestii zakazu hodowli zwierząt futerkowych Sejm powróci jesienią.

Opr. J. G.

Ponad 100 osób wzięło udział w proteście przeciwko stopniowej likwidacji ferm hodowli zwierząt futerkowych **Fot. Marius Morkevičius, ELTA**

Nocne gwizdanie zakazane

Jest propozycja większych kar za hałas. Hałaśliwym mieszkańcom grozi kara od 80 do 300 euro.

Sejm zatwierdził we wtorek nowelizację Kodeksu Wykroczeń Administracyjnych, która przewiduje surowsze kary za zakłócanie spokoju publicznego.

Przyjęte zmiany przewidują, że za krzyczenie, gwizdanie, głośne śpiewanie lub granie na instrumentach muzycznych, innych urządzeniach dźwiękowych lub inne hałaśliwe czynności na ulicach, placach, w parkach, na plażach, w środkach komunikacji miejskiej i innych miejscach publicznych w godzinach wieczornych (od godz. 19.00 do godz. 22.00) oraz w nocy (od 22.00 do 7.00) oraz w lokalach mieszkalnych, firmach, instytucjach lub organizacjach, gdy zakłóca to spokój, odpoczynek lub pracę osób fizycznych, podlega się karze od 80 do 200 euro.

Jak już pisaliśmy, dotychczas na hałaśliwych mieszkańców na-

Za gwizdanie (Sejm nie uszczegółowił, czy dotyczy to też wydarzeń sportowych) grozi kara do 200 euro **Fot. Youtube.com**

kładano kary w wysokości od 20 do 80 euro.

W tym czasie kierownicy podmiotów prawnych lub inne osoby odpowiedzialne zapłacą też więcej za hałas — od 200 do 300 euro.

Za powtarzające się wykroczenia osoby fizyczne byłyby karane grzywną od 200 (było 80) do 300

euro, kierownicy podmiotów prawnych lub inne osoby odpowiedzialne — od 300 do 400 euro.

***

Po dyskusji 81 posłów na Sejm zatwierdziło poprawki, 16 było przeciw, a 33 posłów wstrzymało się od głosu.

Opr. A. B. na podst. inf. Sejmu RL

Koleje Litewskie kupią pociągi elektryczne od Stadler Polska

LTG Link, spółka transportu pasażerskiego Kolei Litewskich (LTG), zamierza podpisać umowę o wartości kilkuset milionów euro na zakup pociągów elektrycznych i zasilanych bateryjnie ze Stadler Polska, polską firmą należącą do szwajcarskiego koncernu Stadler.

Agencja BNS poinformowała, że umowa pomiędzy LTG Link a Stadler Polska została już zatwierdzona przez litewską rządową Komisję Koordynacyjną ds. Ochrony Obiektów o Znaczeniu dla Bezpieczeństwa Narodowego.

„Jesteśmy obecnie na końcowym etapie procedur zamówień publicznych na nowe pociągi elektryczne i akumulatorowo-elektryczne” — powiedziała rzeczniczka spółki LTG Link Kotryna Dzikaraitė. Zapowiedziała, że „firma przekaze więcej informacji po zakończeniu tych procedur”.

LTG Link ogłosiła wcześniej, że umowa na zakup pociągów będzie warta ponad 200 mln euro, a pociągi będą dostarczane etapami do 2025 r.

LTG Link to spółka transportu pasażerskiego wchodząca w skład grupy Kolei Litewskich (Lietuvos

Geležinkeliai, LTG) — litewskiego narodowego przewoźnika kolejowego.

Stadler Polska to krajowy oddział szwajcarskiego koncernu Stadler Rail, producenta pojazdów szynowych.

Wilnoteka.lt

Umowa na zakup pociągów będzie warta ponad 200 mln euro Fot. Litrail.lt

Miasto przeznaczyło prawie milion euro na letnie obozy dla dzieci

W tym roku stołeczny samorząd przeznaczył dodatkowo 400 tys. euro na dofinansowanie obozów letnich dla dzieci. Organizatorzy otrzymają prawie takie kwoty, o jakie zapobiegali, a z wypoczynku skorzysta 16 tysięcy dzieci i młodzieży z Wilna.

„Rodzice nie mają tak długich urlopów jak ferie szkolne. Niektóre dzieci musiałyby dwa letnie miesiące spędzić w domu. Samorząd oferuje możliwość spędzić ten czas ciekawie i treściwie na letnich obozach. Zadbaliśmy też o to, by było możliwie najwięcej półkolonii na terenie miasta. Takie spędzanie czasu jest aktualnie przede wszystkim dla uczniów klas początkowych” — zaznacza Donald Meizelytė, wicemercer Wilna.

Samorząd zaprasza rodziców do składania wniosków i korzystania z rekreacyjnych programów wakacyjnych.

WYPOCZYNEK DLA DZIECI Z UKRAINY

Tego lata pierwotnie planowano przeznaczyć 500 tys. euro na realizację programów letniego wypoczynku dzieci, ale łączna kwota, o którą wnioskowano na realizację programów placówek prowadzących nieformalną edukację dzieci, wyniosła 931 369 euro. Aby jak najwięcej dzieci mogło brać udział w ciekawych, oryginalnych półkoloniach i aby były one dostępne za darmo lub za rozsądną

cenę, samorząd zdecydował się przeznaczyć dodatkowe środki finansowe. Planuje się, że obozy zgromadzą 15 947 dzieci w 221 miejscach, z czego 2 727 uczestników to dzieci w trudnej sytuacji społecznej. Z kolei 1 187 biorących udział w koloniach to dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wynikającymi z powodu wad wrodzonych i nabytych, a 969 to dzieci ukraińskie.

ATRAKCYJNE CENY

— Ceny w obozach letnich, które otrzymały dofinansowanie samorządu, są o wiele niższe niż w innych obozach. Wypoczynek powinien kosztować tam nie więcej niż 40 euro dziennie od osoby. Organizatorzy programu zobowiązani są do tego, by w jednej turze obozu uczestniczyło co najmniej 15 dzieci. Poza tym muszą być one zajęte przez co najmniej cztery godziny dziennie bez przerw. Czas trwania jednej tury wynosi od 5 do 18 dni kalendarzowych. Większość kolonii skierowana jest do dzieci w wieku 7-14 lat — poinformował „Kurier Wileński” Gabrielus Grubinskas, rzecz-

nik prasowy Samorządu Miasta Wilna. Listę takich obozów można znaleźć na stronie internetowej vilnius.lt

PONAD 200 PROGRAMÓW WYPOCZYNKU

Łącznie zaplanowano sfinansowanie 221 programów wypoczynku letniego dla dzieci, w tym 139 półkolonii, 10 obozów mobilnych (z noclegami, kempingami objazdowymi) i 72 obozy stacjonarne (z tymczasowym zakwaterowaniem).

Dzieci będą wypoczywać na 94 obozach o profilu ogólnym, 55 obozach sportowych, 3 obozach turystycznych, 21 obozach artystycznych, 6 obozach naukowych, 3 obozach językowych, 36 obozach o innym profilu.

W ubiegłym roku na realizację programów letniego wypoczynku dzieci przeznaczono 630 tys. euro, a w koloniach wzięło udział 11 960 młodych mieszkańców Wilna. ■

Opr. Justyna Giedrojć
Na podst. vilnius.lt, inf.wł.

TVP
WILNO

■ Planuje się, że z programów wakacyjnych skorzysta 16 tys. dzieci i młodzieży z Wilna Fot. Marian Paluszkiewicz

Świetne rzuty zawodniczek z Zujun w turniejach darta w Augustowie

W dniach 3-4 czerwca w Augustowie, w hotelu „Karmel”, zostały rozegrane dwa turnieje darta w ramach Pucharu Polski pod egidą Polskiej Organizacji Darta. Tegoroczna edycja zgromadziła przeszło 100 miłośniczek i miłośników lotek z całej Polski oraz gości z Litwy. Wśród tych ostatnich nie zabrakło także dziewcząt z Gimnazjum w Zujunach, gdzie dart rozwija się prężnie od ponad 20 lat pod okiem trenera Wojciecha Klimaszewskiego. Milena Działłowska i Kamila Raiżyte wystąpiły w sobotnich rozgrywkach.

Start zawodniczek z Zujun, jak na juniorki debiutujące w turnieju dla dorosłych, wypadł niezwykle udanie: Milena Działłowska zajęła 5-8 miejsce, zaś Kamila Raiżyte dotarła do półfinału, zajmując ostatecznie wysokie trzecie miejsce. Warto zaznaczyć także zaangażowanie się w ten sukces wychowawcy klasowego dziewcząt Sławomira Olenkowicza, który zapewnił bezpieczne dotarcie swych wychowanek do Augustowa. Chciałoby się mieć nadzieję, że to osiągnięcie będzie zwiastunem kolejnych sukcesów młodocianych adeptek lotek z Zujun, ale na to będziemy musieli trochę poczekać, gdyż teraz w ich bieżących planach są... zasłużone wakacje!

Kazimierz Wojciechowski
Augustów – Wilno
Fot. autor

Miękkie bułki z sezamem

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Bułki są puszyste, a skórka mięciutka. Smakują same bez żadnych dodatków, a posmarowane masłem to jest „niebo w gębie”. Przepis bardzo prosty i wypróbowany wielokrotnie.

Składniki:

- 1 szklanka wody
- 1 szklanka mleka
- 1 szklanka oleju
- 1 łyżeczka cukru
- 1 czubata łyżeczka soli
- 1 jajko
- 1 opakowanie drożdży w proszku
- 1 żółtko do posmarowania
- 6 szklanek mąki
- 1-2 łyżki sezamu

Wykonanie:

Mleko lekko podgrzać (musi być ciepłe, ale niegorące), dodać ciepłą wodę, olej, cukier, drożdże, jajko, szklanekę mąki i wszystko wymieszać trzepaczką na gładką masę, przykryć ściereczką i zostawić, aby podrosło. Gdy ciasto podrośnie — dodać sól i wyrabiając dłonią dosypywać po trochu mąkę.

Ciasto wyrabiać, aż będzie gładkie, pulchne i nie będzie kleiło się

Bułki z sezamem nie wymagają wiele zachodu, bardzo łatwo się wyrabiają, ciasto jest miękkie, nie klei się do rąk, można też wyrobić je w mikserze planetarnym.

■ Miękkie i puszyste bułki z sezamem Fot. autorka

do rąk. Mąki może trochę zostać, 2-3 łyżki, zależy to od wielkości jajka. Wyrobite ciasto przykryć szczelnie folią do żywności, a na wierzch położyć ściereczkę i zostawić, aby wyrosło. Wyrośnięte ciasto wyłożyć na stolnicę i jeszcze chwilę wyrabiać.

Z ciasta formować bułeczki, takie podłużne, małe paluchy, układać

je na formie wyłożonej papierem do pieczenia, przykryć i jeszcze zostawić, aby podrosły. Wyrośnięte bułeczki smarować po wierzchu rozmażonym jajkiem i posypać sezamem.

Piekarnik nagrzać góra-dół do 180 st. i piec ok. 30 minut do ładnego zrumienienia. Bułeczek z sezamem wyszło 24. ■

Pierś z kaczki z patelni

Pierś z kaczki to prosty przepis na pyszny obiad lub na uroczystą kolację. Ważna jest dobra jakość mięsa. Kaczka najlepsza jest tzw. wiejska, czyli hodowana na wolnym wybiegu. Moja kaczka właśnie taka była. Pierś z kaczki z tego przepisu jest delikatna, soczysta i pyszna. Można podać ją na ciepło, ale sprawdzi się też na zimno, pokrojona w plastry jako dodatek do sałatki.

Składniki:

- 1 pierś z kaczki
- 100 ml czerwonego wytrawnego wina
- 1 łyżeczka majeranku
- 1/2 łyżeczki słodkiej papryki
- sól
- pieprz

■ Fot. autorka

Wykonanie:

Pierś z kaczki umyć, osuszyć papierowym ręcznikiem i naciąć delikatnie skórę, nie przecinając mięsa, w ukośną kratkę. Patelnię rozgrzać i położyć mięso skórą do dołu i na

dużym grzaniu i smażyć do ładnego zrumienienia, a także wytopienia tłuszczu. Następnie pierś przewracamy na drugą stronę i smażyjemy 3-4 minuty. Pierś układamy skórą do góry, zalewamy winem, zmniejszamy grzanie do minimum, delikatnie solimy, dodajemy pozostałe przyprawy: majeranek, pieprz i paprykę. Szczelnie przykrywamy i dusimy około godziny, zależy to od wielkości mięsa. W czasie duszenia można pierś podlać wodą, jeśli sos wyparuje. Gotową pierś kroimy na ukośne plastry i podajemy z ulubionymi dodatkami, z gruszkami w occie, buraczkami, a do tego ziemniaki czy kluski śląskie. ■

**Czerwcową pogodą
poziomką pachnącą
wiąże dziś dziewczynkom
kokardy ze słońca.
Chłopcom złote żagle
napina na chmurze,**

**zaprasza w dalekie,
podniebne podróże.
I biegnie z bukietem
przez ogromny świat -
dla każdego dziecka
niesie jeden kwiat.**

Niesamowity czas wakacji!

*Jeśli mowa o sprawach radosnych,
do których się tęskni, na które się czeka,
to chyba każdy przyzna mi rację,
że szczególną satysfakcję
sprawiają mu wakacje -
coś, co cieszy na ogół każdego człowieka.*

*Nawet ci, co rzadko się śmieją,
co już z natury są ponurzy -
latem też weseleją
i przestają się chmurzyć.*

*Nie sposób, na przykład, nad rzeką, w krzakach
spotkać smętnego ponuraka.*

*A czy ktoś widział może
kogoś markotnego latem,
w górach lub nad morzem?
Albo w lesie, gdzie kukułka kuka,
lub na polu, gdzie zajac pomyka -
nie znajdziesz, choćbyś długo szukał,
pesymisty ani melancholika.
Kiedy w rozkładzie naszych zajęć
jest, dajmy na to, kolejno:
pływanie, opalanie,
gra w piłkę lub inna przyjemność,
kiedy dużą przerwą jest cały dzień
pracowity jest nawet leń
i leniowi czas się nie dłuży,
choć, prawdę mówiąc,
na wakacje nie zasłużył.*

Każdy czasem się boi – poradnik

Jeśli dokuczają Wam inne dzieci. Czy przeżywało Was kiedyś „tchórzem” albo „maminsynkiem”? Nie jest przyjemne, kiedy ktoś naigrywa się z naszego strachu. Pamiętajcie – wszyscy jesteśmy odważnie na różne sposoby. Ktoś może się bać głębokiej wody, ale być bardzo odważny u dentysty. Może boicie się dużych szczekających psów, ale wcale nie obawiacie się żadnych potworów. Macie prawo do wszystkich swoich uczuć, także do strachu. Staracie się, jak możecie i jesteście tak dzielni, jak potraficie. Nie można od nikogo niczego wymagać ponad siły. Zapytajcie dorosłych, jak sobie radzili z dokuczaniem, kiedy byli dziećmi. Może zastosujecie któryś przez nich wypróbowanych sposobów?

Gdy boicie się ciemności wasza wyobraźnia może napędzić Wam w nocy strach. Cienie wyglądają, jakby się skradały. Różne dźwięki przywodzą na myśl duchy. Możecie się bać, że coś kryje się pod Waszym łóżkiem. Może wydawać się, że w szafie są potwory. Być może Wasza mama albo tata mogliby upiec specjalne „ciasteczka odwagi”, które zjecie wieczorem. Możecie zapytać swoich rodziców, czy bali się ciemności, kiedy byli mali – i co im wtedy pomagało przezwyciężyć strach. Niech Wasi rodzice pomogą zajrzeć Wam pod łóżko i przeszukać szafę. Pomyślcie, że Wasz ulubiony miś będzie Was bronił, kiedy położycie się spać.

Gry i zabawy

Weekend był tak wspaniały, iż nie wątpię, że spędziliście go w większości na świeżym powietrzu. Oto jedna z nowych propozycji na zabawę na dworze.

Przeciwnik – do koła!

Dwójki graczy stoją frontem do siebie.

Każdy ma za sobą w odległości dwóch metrów mały okrąg.

Na znak sędziego rozpoczyna się walka.

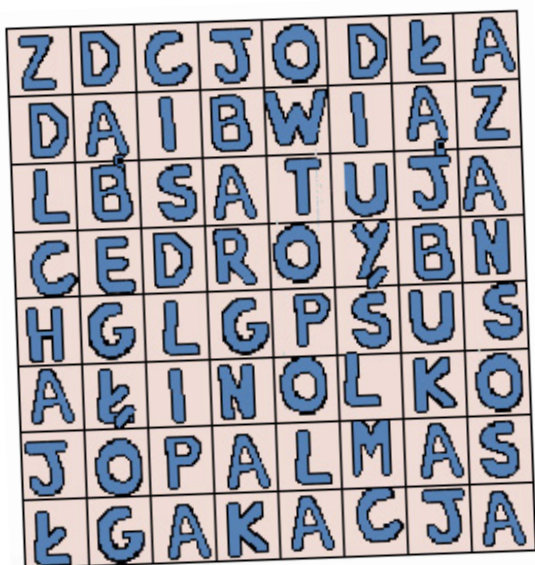
Każdy z przeciwników stara się doprowadzić rywala do swojego okręgu i zmusić go do dotknięcia wnętrza kręgu jakakolwiek częścią ciała. Może go tam zanieść, toczyć lub dowlec.

Jeśli starcie toczy się dłużej niż minutę kończy się bez rozstrzygnięcia.

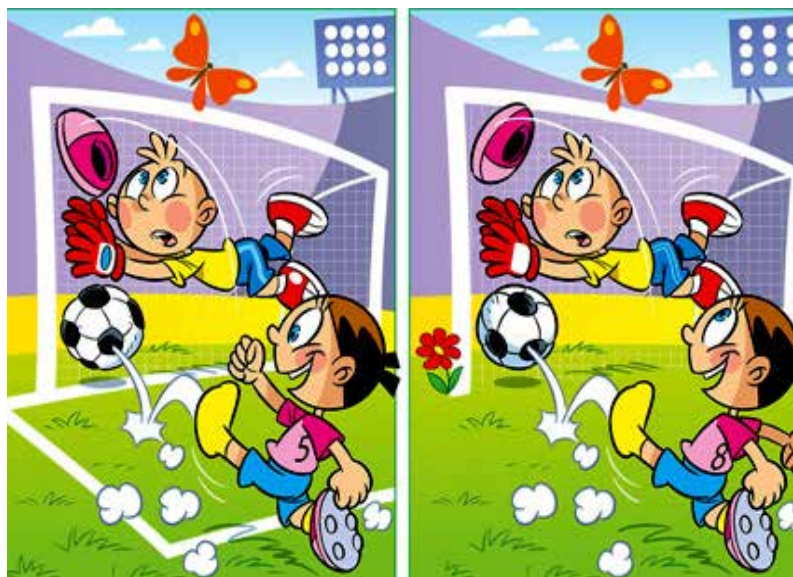

WYKREŚLANKA

Odszukajcie 13 nazw drzew, które zostały zapisane w pionie, poziomie oraz od tyłu do przodu. Powodzenia!

Znajdźcie 10 różnic

Dzik w uniwersytecie

W ub. wtorek rano w budynku na kampusie głównym Uniwersytetu Rzeszowskiego pojawił się młody dzik. Zwierzę biegło po korytarzu między salami wykładowymi. To nie pierwszy raz, kiedy dzik pojawia się w Rzeszowie. Kilka miesięcy temu inny osobnik spacerował po centrum stolicy Podkarpacia. Tym razem warchlak postanowił zapuścić się na teren budynku, gdzie na co dzień studenci uczą się o funkcjonowaniu dzikich zwierząt. Biegał po korytarzu, przy którym mieszczą się głównie aule Kolegium Nauk Przyrodniczych. Ochroniarzom, którzy w czasie zdarzenia pilnowali budynku, udało się zagonić dzika w stronę drzwi. Zwierzę całe i zdrowe opuściło gmach.

Fot. Pixabay.com

Pokaźne mandaty fińskiego milionera

121 000 euro musi zapłacić 76-letni Andres Wiklöf. Skandynawski milioner prowadził swój samochód o 32 km/h za szybko. W terenie, gdzie obowiązuje ograniczenie do 50 km/h, pojazd starszego pana poruszał się z prędkością 82 km/h. Fin wybrał się na wycieczkę z przyjaciółmi. Turyści chcieli jak najszybciej dotrzeć do stolicy Wysp Alandzkich, Mariehamn. Niedaleko od celu podróży, natknęli się na policjantów, którzy przeprowadzali kontrolę prędkości. Nya Åland Wiklöf powiedział, że próbował zwolnić, gdy zauważył, że ograniczenie prędkości nagle zmieniło się do 80 km. Zrobił to jednak za późno. Nim wystarczająco zdjął nogę z gazu, zatrzymali go policjanci. Prawo jazdy multimilionera zostało zatrzymane na 10 dni, a Andresowi Wiklöfowi wystawiono mandat. To nie pierwszy pokaźny mandat za przekroczenie prędkości na koncie biznesmena. W 2018 r. musiał zapłacić 63 680 euro, a w 2013 kara grzywny, jaką mu nałożono, opiewała na 95 000 euro.

Mężczyzna z Włoch złowił olbrzymiego sumy

Mieszkający we Włoszech Alessandro Biancardi wędkował w rzece Pad (najdłuższej i największej w tym kraju). Tam udało mu się schwycić rekordowo dużą rybę. Mężczyzna złapał sumy o długości 285 cm! Z uwieszoną na haczyku zdobyczą szamotał się ponad 40 minut. Alessandro Biancardi przyznał, że na ryby chodzi od 23 lat. Nigdy wcześniej nie udało mu się trafić na tak wielki okaz. O tym, jak duży sum znajduje się na wędce, Włoch przekonał się dopiero wtedy, kiedy ryba wypłynęła na powierzchnię. Wędkarz wyjął, że kiedy zdał sobie sprawę z rozmiarów sumy, wpadł w panikę.

Fot. Facebook.com

Fotomigawka

■ Dobry koktajl, to sposób na upalne dni, gdy pragnienie i gorąco są najbardziej dotkliwe Fot. Marian Paluszkiwicz

Krzyżówka

Monika, była polska tyczkarka Imię żeńskie	Niejedna w książce	Escobar, Fornals lub Neruda Długa ma seter	Mrzonka, iluzja	Ciągle płynie	Grał rolę Columbo											
		Bałtycka wyspa		13	Jego odmianą onyks											
Delicje, cymes Biegły w islamie		14	1	Rodzaj fryzury												
Zofia, aktorka polska		Trzecie miasto Japonii														
		Do wycierania naczyń	Obok dramatu i liryki	Donośne wołanie	9											
Bada za parawanem	Dłuższy utwór wierszem	Odcięty od całości		12												
		Komenda dla wyżła														
Zbrojna inwazja Klej do papy Nie jest prosta	Ozdoba nogawki spodni	Gorsze niż aktywa	Pojemnik na inkaust	Każdy z dwunastu uczniów Jezusa	Stado owiec lub kóz											
					Ucieczka z lekcji chemii											
	11		Czołowi działacze partii		4											
			Dwie papużki w klatce													
Tłuszczyk na skibkę				I muzyka, i ryba	Niejeden w płocie											
16			Skrzeczy na gałęzi		17											
Nauka o świetle	Wychowywał się wśród maip	Główny uczestnik korridy														
Znak dla wodniaka			Przykra sytuacja													
Rodzaj zasłony okiennej	Wśród kart	Adwersarz Pawłaka	Epopeja Homera	Zawołowany docinek	Niebawy sukces											
					Łechce nozdrza											
				Urządzenie biurowe	Akwario-wa rybka											
	6															
Opatula szyję			Jego liście na wieńce		Gorące „lzy” Fudzi											
Jeleń z za oceanu				Dla aktora i rolnika	10											
Stopień																
				W gwarze: kumpel												
Australijski torbaczk	Mleko uzyskane od krowy			Mazowiecka na mapie												
	2															
			„...: Istota wody”, film		8											
					7											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

postać i tytuł filmu (Viggo Mortensen)

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 8-9 CZERWCA

Poziomo: NAGANO - FLUOR - SAPERKA - PRAWO - UKROP - DOBRA WOLA - WILMA - ANTYKWARIAT - DEKARZ - AFERA - LINKA - KOKOS - WIEK - PRUS - PLAMA - FIOK - RIPOSTA - ŁAMACZ - ORKAN - LONDON - OSADA - PIENIACZ - BIEL - AMOK - DANIO - AMFORA - UNOS - OLEJ - NAFTA - ZATOKA

Pionowo: PAS POLA - ELIPSA - OPŁATA - GARB - NIKIEL - MINI - APARAT - ANKARA - DEBIUT - NEWA - YORK - ON I ONA - BOROWIK - ZAPARZANIE - ALASZ - FAUL W ATAKU - POMOC - KAIR - FOSFOR - SZAFOT - LUWR - LISEK - ISKRA - MOŁO - ODMA - ROBOTA - DWOREK - TROP - ATŁAS - KANWA - KAJA

Hasło: Zimmer Gladiator

Uśmiechnij się!

Podczas przyjęcia z okazji 40-stej rocznicy ślubu poproszono Tomka, żeby wyjaśnił pokrótce, jakie są korzyści z małżeństwa z tak długim stażem.

— Powiedz nam, czego się nauczyłeś przez te wszystkie wspaniałe lata z twoją żoną?

— Cóż — odpowiedział Tomek. —

Nauczyłem się, że małżeństwo jest najlepszym nauczycielem życia. Uczy lojalności, skromności, łagodności, powściągliwości, wybaczenia i wielu innych umiejętności, których nie potrzeba, gdy jest się samemu.

***

Lekarz radzi pacjentce:

— Zalecam pani częste kąpiele, dużo ruchu na świeżym powietrzu i bardzo proszę ubierać się ciepło.

Po powrocie do domu pacjentka relacjonuje mężowi:

— Lekarz polecił mi pojechać na tydzień na Bermudy, później w Alpy na narty... Ach! I upierał się jeszcze, żebyś mi kupił futro.

***

Do pewnego kapitana statku, będącego już prawie na emeryturze, dorwała się pewna dziennikarka. Przeprowadzając z nim wywiad, zadała pytanie:

— Kiedy pan przeżył największą burzę?

Kapitan zamilkł, ale widać po oczach, że rozpamiętuje swoje życie wilka morskiego. W końcu rzekł:

— To było zaraz po ślubie. Jak splunąłem w domu na dywan.

***

Przychodzi facet na badanie słuchu.

Lekarz zaczyna:

— Proszę powtarzać za mną — i szepcze półgłosem: — Sześćdziesiąt sześć.

— Trzydzieści trzy — mówi pacjent.

— No tak — notuje lekarz. — 50 procent utraty słuchu.

***

— Tatusiu, czy zdajesz sobie sprawę, że mama jest lepszym kierowcą niż ty?

— Chyba żartujesz?

— Uwierz mi. Sam tłumaczyłeś, że przy zaciągniętym hamulcu ręcznym, samochód nie ruszy z miejsca, a mama wczoraj przejechała prawie 15 kilometrów!

Rafał Skowron: Litwa znajduje się daleko, ale jest dla nas wszystkich – tak blisko

Z okazji 20. rocznicy nadania Zespołowi Szkół i Placówek Oświatowych w Myśliborzu im. S. Dariusza i S. Girėnasa rozmawiamy z dyrektorem szkoły, mgr inż. Rafałem Skowronem.

Leszek Wątróbski: W jakich kierunkach kształci zawodowo wasza szkoła?

Rafał Skowron: Jest ich obecnie kilka. Są to: technik budownictwa, technik hotelarstwa, technik informatyk, technik ekonomista, technik żywienia i usług gastronomicznych plus szkoła branżowa – klasy wielozawodowe.

Wasza szkoła powstała w roku...

...1964, czyli prawie 60 lat temu jako szkoła budowlana pod potrzeby budownictwa na terenie powiatu myśliborskiego. Była to filia Szkoły Resortowej Zasadniczej Szkoły Budowlanej dla Pracujących w Szczecinie. Szkoła liczyła wówczas 45 uczniów. W roku 1982 szkołę przekazano Gorzowskiemu Kombinatowi Budowlanemu i po roku przejęło ją gorzowskie kuratorium.

W kolejnych latach nastąpił jej dynamiczny rozwój. I tak, w roku 1989 szkoła liczyła już 17 oddziałów, a dwa lata później było ich już 31.

20 lat temu, w roku szkolnym 2002/2003, Samorząd Uczniowski i

■ Rafał Skowron, dyrektor szkoły

Rada Pedagogiczna rozpoczęły pracę nad wyborem patrona szkoły.

Nasza młodzież zaproponowała trzy kandydatury: Marię Skłodowską-Curie, Elizę Orzeszkową oraz litewskich lotników – Steponasa Dariusza i Stasysa Girėnasa. W wyniku referendum uczniowskiego, najwięcej głosów otrzymali ci ostatni. Zaimponowali oni naszym uczniom

swoją niezwykłą odwagą, uporem, patriotyzmem, pracowitością i determinacją w realizacji wytyczonego celu, którym był przelot z Nowego Jorku do Kowna. Te cechy charakteru i bohaterstwo lotników miały największy wpływ na ostateczną decyzję młodzieży o ich wyborze na patronów naszej szkoły. W tamtym czasie młodym ludziom potrzebne były – i nadal są – wzorce do naśladowania, takie, jakie posiadali ci lotnicy, których tragiczne wydarzenia związały na zawsze z ziemią myśliborską.

Ilu uczniów kształci się obecnie w waszej placówce?

Jest ich około trzystu, licząc łącznie technikum i szkołę branżową. Dominują u nas uczniowie przyjezdni z pobliskich okolic – miejscowości ościennych oraz spoza naszej gminy i powiatu myśliborskiego. Aktualnie myślimy o remoncie naszego internatu. Da nam to możliwość zwiększenia liczby uczniów zamiejscowych. Obecnie w naszym internacie, otwartym we wrześniu 2022, mieszka niewielka ich grupa.

29.>>

■ Zwycięzcy konkursu o patronach szkoły z ks. Pawłem Ostrowskim i Ferdynandem Łukasikiem

28.>>

Na jakich kierunkach dominują chłopcy, a na jakich dziewczyny?

To zależy od kierunku ich przyszłego zawodu. I tak np. w technikum budownictwa czy w technikum informatycznym zdecydowanie jest więcej chłopców — a w hotelarskim czy w technikum żywienia i usług gastronomicznych przeważają dziewczyny.

Co dzieje się z absolwentami? Jaki procent kontynuuje naukę na uczelniach wyższych?

Część osób kończących naukę kontynuuje studia na kierunkach pokrewnych, pogłębiając dalej wiedzę w wybranym wcześniej zawodzie. Większa jednak część podejmuje pracę zawodową, kształcąc się dalej w innej formie. Niektórzy podejmują też pracę w gminnych czy powiatowych urzędach, wiążąc się w ten sposób z lokalnym rynkiem pracy.

Jakie problemy do rozwiązania stoją dziś przed waszą szkołą?

Naszą dalszą pracę pedagogiczną ogranicza wielkość budynku szkolnego. Jest zbyt mały. Nasz problem do rozwiązania to pozyskanie nowego obiektu. Uzyskaliśmy niedawno nowy budynek nad jeziorem, w którym mieści się Dom Wczasów Dziecięcych i nasz internat. Budynek wymaga jednak gruntownego remontu. Pozwoli to na zwiększenie liczby miejsc dla młodzieży spoza Myśliborza. Chcemy zrobić tam pokazowy obiekt hotelowy. Pozwoli to naszym uczniom kierunku hotelarskiego, ale także szkołom hotelarskim z okolicy, na przeprowadzenie praktyk zawodowych.

I drugi problem, który dotyka nie tylko nas, ale również i wiele innych szkół, to problemy z kadrą pedagogiczną. Wszystkim brakuje dziś młodych nauczycieli i musimy się posilkować naszymi kochanymi emerytami, którzy jeszcze mogą i chcą pracować. Najbardziej brakuje nam nauczycieli do przedmiotów zawodowych. Aktualnie nasze grono pedagogiczne liczy 40 nauczycieli — w tym są nauczyciele uczący w szkole a także wychowawcy pracujący w internacie.

Jakie są obecnie wasze największe marzenia?

Aby takich rocznic jak dziś było jeszcze więcej. Abyśmy się nie musieli martwić, że rekrutacja jest słaba i że nadchodzi kolejny niż demograficz-

■ Migawka z jednej ze szkolnych uroczystości

ny; w pobliskim Gorzowie Wielkopolskim powstaje dla nas konkurencja w postaci dużego Centrum Kształcenia Zawodowego.

I wreszcie, aby młodzi absolwenci szkół podstawowych wybierali na dalsze kształcenie nasz Zespół Szkół i Placówek Oświatowych, a nasi absolwenci znaleźli ciekawą i satysfakcjonującą ich pracę.

Jak ważna jest dla waszej szkoły współpraca z Litwą? Co wasi uczniowie wiedzą o swoich patronach, litewskich lotnikach, którzy zginęli w pobliskich lasach?

Litwa znajduje się wprawdzie gdzieś daleko, ale jest dla nas wszystkich tak blisko. Pszczelnik, gdzie oni zginęli, znajduje się przecież blisko Myśliborza. Nasi uczniowie jeżdżą tam często i dbają o miejsce, w którym tragicznie zginęli bohaterzy lotnicy. Są tam nie tylko z okazji kolejnych rocznic, ale także np. w czasie Świąt Zmarłych. W szkole odbywają się także lekcje wychowawcze im poświęcone. Co roku w ramach obchodów święta szkoły przypominamy sobie historię naszych patronów. Nie chodzi tylko o to, aby wiedzieć, kim byli ci lotnicy, ale aby podążać drogą, którą oni nam pokazali. I dla naszych uczniów jest taki cel, aby sięgać wysoko i realizować się w tym, co każdy z nas potrafi zrobić najlepiej dla dobra swojej Małej Ojczyzny czy dla

naszego kraju. Bo przecież Dariusz i Girėnas umieli latać i właśnie tym pokazali całemu światu, gdzie leży ich niepodległa Litwa. Więc my też pokazujemy, co potrafimy robić. I tak np. budowlańcy pokazują, że potrafią dobrze budować.

Wasza szkoła podpisała umowę o współpracy ze szkołą w Kownie.

Taka współpraca istnieje pomiędzy naszą szkołą a Gimnazjum im. S. Dariusza i S. Girėnasa w Kownie. I tak, w 2007 r. 31-osobowa grupa przyjechała tu z Kowna w ramach polsko-litewskiej wymiany młodzieży. I nasza młodzież gościła u nich w Kownie. Niedawno, w pierwszych dniach maja br. reprezentacja naszej szkoły uczestniczyła na Litwie w uroczystościach związanych z upamiętnieniem bohatera Powstania Styczniowego, Ludwika Narbutta, oraz podpisaniu umowy partnerskiej pomiędzy powiatem myśliborskim a rejonem orańskim. Odbyło się także oficjalne podpisanie umowy współpracy w samorządzie rejonu orańskiego oraz spotkanie w centrum kultury Dubičiai z udziałem polskiego ambasadora. Będziemy teraz ich gościć w Myśliborzu już w lipcu tego roku.

Dziękuję za rozmowę. Życzę Państwu szybkiego spełnienia wszystkich marzeń. ■

Rozmawiał Leszek Wątróbski
Fot. archiwum szkolne

7.00 Info Wilno	
7.15 Studio Wilno	
7.30 Rusz się człowieku	
7.45 Tygiel	
8.00 Polonia 24	
8.30 Wielcy Polacy, wielkie historie	
9.25 Detektyw Literka	
9.35 Przyjaciele Misia i Margolci	
10.05 Gra słów	
10.25 Słownik polsko@polski	
10.55 Podróże Małej i Dużej	
11.15 Polskie Parki Narodowe	
11.45, 21.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	
12.10 S. „Leśniczówka”	
12.30 Przystanek slow food	
13.00 Info Wilno	
13.05 Studio Wschód	
13.30 Czas na przebój	
14.15 Gwiazdozbiór	
14.45 Kresy (nie)znane	
15.10 Gra słów	
15.30 Astronarium	
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego	
16.20 S. „Stulecie Winnych”	
17.05 S. „Klan”	
17.30 Detektyw Literka	
17.40 Przyjaciele Misia i Margolci	
18.05 S. „Barwy szczęścia”	
19.00 Info Wilno	
19.15 Studio Wilno	
19.40 S. „M jak miłość”	
20.30 Wiadomości	
21.25 S. „Leśniczówka”	
21.50 Dzikie serca	
23.05 Informacje kulturalne	
23.20 S. „Kasta”	
00.15 Info Wilno	
00.30 Studio Wilno	
6.00 Hymn Republiki Litewskiej	
6.02 Dzień dobry, Litwo	
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości	
8.55 S. „Soko Leipzig”	
9.40 S. „Alpejscy	

detektywi”	
10.25 S. „Berlińska policja”	
11.15 LRT Studio Spraw Bieżących	
12.15 Styl	
13.15 Euromaxx	
13.30 Kto i dlaczego?	
14.00 Dzień dobry Litwo	
14.00 15.00, 16.00 Wiadomości	
16.30 S. „Zaklinacze koni”	
17.15 S. „Wszystko dla pań”	
18.00 Kto i dlaczego?	
18.30 Ważna godzina	
19.30 Dzieci tysiąclecia	
20.30 Panorama	
21.00 Temat dnia	
21.30 Wiadomości Rowerowe	
22.00 S. „Wikingowie”	
22.50 S. „Cicha ulica”	
23.45 S. „Soko Leipzig”	
6.00 Filmy anim.	
7.00 S. „Ratownicy”	
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”	
10.00 S. „Świeża krew”	
11.00 KK2	
11.30 Od...do...	
12.00 Wiadomości	
13.20 Pani chłopka	
14.30 S. „Miłosne potyczki”	
15.30 S. „Złoty chłopak”	
16.35 Dobry wieczór, Litwo	
18.30 Wiadomości	
19.30 KK2	
20.00 Od...do...	
20.30 Pani chłopka	
21.30 Wiadomości	
22.30 „Searching” thriller	
00.35 S. „Czarna lista”	
6.00 Hymn Republiki Litewskiej	
6.05 Styl	
7.00 Kto i dlaczego?	
7.30 Druga strona	
8.30 Życie na wsi jest dobre	
9.00 Dzień dobry, Litwo	
11.30 Wileński Zeszyt	
12.00 „Biskup Jonas	

Kauneckias. Rycerz Wiary” film dok.	
12.40 „Przygody niedźwiedzicy Nidy. Bociany czarne, jelenie i Nida” film dok.	
13.00 Odblaski	
13.30 Spacery	
14.00 Dajmy czadu!	
15.10 Nie mam tylu lat	
15.45 S. „Berlińska policja”	
16.35 Weranda	
17.00 „Elektrownia - pop-art” film dok.	
18.00 S. „Służyć i bronić”	
19.00 7 dni Kowna	
19.30 S. dok. „Dynastie. Windsorowie”	
20.15 „Poeta Donaldas Kajokas” film dok.	
20.30 Panorama	
21.00 Temat dnia	
21.30 Widokówki z podróży	
22.30 1000 cudów świata	
23.30 Dzień Kultury	
00.00 Wiadomości DW (ros.)	
00.15 Dziś na świecie (ros.)	
6.00 Seriale anim.	
7.45, 19.30 S. „Szaleni sąsiedzi”	
8.55 S. „W wirze miłości”	
10.00 S. „Barrister Babu”	
11.00 S. „Kobiety lekarz”	
12.00 S. „Niewierna”	
14.00 S. „Kobieta niczyja”	
15.00 S. anim.	
16.00 Wiadomości TV3	
16.30 TV Pomoc	
18.30 TV3 wiadomości	
20.30 S. „(nie)Wszystko wliczone”	
21.30 Wieczorne wiadomości TV3	
22.30 „Siła przetrwania” film fab.	
0.45 S. „Prawo i porządek”	

6.00 S. „Nieśmiertelny”	
7.00, 13.30 Zasady mojej kuchni	
8.25, 14.50 S. „Czapla”	
9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”	
10.30 „Orzeł czy reszka”	
11.35, 17.30 S. „Policja Chicago”	
12.30 S. „Nieśmiertelny”	
17.00 Dzień info	
18.30 S. „CSI. Miami”	
19.30 S. „S.W.A.T.”	
20.30 „Ale numer!”	
21.00 „Death Warrior” film fab.	
22.50 „Infiltracja 2” thriller	
5.30, 13.00 Nowy dzień	
6.30 S. „Jasnowidz”	
7.30 Misja lato	
8.00 S. „Tajemnica”	
9.00, 19.00 S. „Historia jednego przestępstwa”	
10.00 S. „Ochroniarz dzieci”	
11.00, 21.25 S. „Cyganeczka Lala”	
12.00 Kod zdrowia	
14.00, 0.30 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”	
15.00 S. „Jasnowidz”	
16.00, 18.00 Reporter	
16.20 Sport. Pogoda	
16.30 Litwa na żywo	
17.00, 23.30 S. dok. „Morderstwo od pierwszego wejrzenia”	
18.20 Sport. Pogoda	
18.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”	
20.00, 22.30 Reporter	
20.40 Sport. Pogoda	
20.50 S. „Jasnowidz”	
22.50 Sport. Pogoda	
23.00 Litwa na żywo	
5.40 S. „Hawaii 5.0”	
6.30 „Anatomia prawdy”	
7.30 S. „Cobra 11”	
8.30 „Autopilot”	
9.00 „E-gazas dugnas”	
9.30 S. „Ostrożnie -	

rodzina!”	
10.30 S. „Simpsonowie”	
11.30 S. „Współczesna rodzina”	
12.30 „Talenty Wielkiej Brytanii”	
14.00 S. „Cobra 11”	
15.00 S. „CSI. NY”	
16.00 S. „Hawaii 5.0”	
17.00 S. „Anatomia prawdy”	
18.00 S. „Ostrożnie - rodzina!”	
19.00 S. „Współczesna rodzina”	
20.00 S. „El Chapo”	
21.00 „Kopalnie króla Salomona” film fab.	
22.55 S. „Elementary”	
23.50 S. „Yellowstone”	
6.00 S. „Kadin”	
7.00, 17.00 „Rodzinne melodramaty”	
8.00 S. „Zakazany owoc”	
9.00 S. „Zranione serce”	
10.00 S. „Nieśmiertelnik”	
11.00 S. „Straż Przybrzeżna”	
12.00 S. „Dr House”	
13.00, 20.00 S. „Prawo i porządek”	
14.00 S. „Major Crimes”	
15.00 S. „Anupamaa”	
16.00 „Zamieśmy się żonami”	
18.00 S. „Major Crimes”	
19.00 S. „Dr House”	
21.00 S. „Black Sands”	
23.15 S. „Tajemnicza droga”	
01.35 S. „Spirala”	
6.15 S. „Dziedzictwo”	
7.05 S. „Klan”	
7.30 S. „Leśniczówka”	
8.00 Transmisja Mszy Świętej	
8.30 „Kościół z bliska”	
9.00 Wiadomości	
9.10 „Kwadrans polityczny”	
9.25 „Informacje kulturalne”	
9.40 S. „Ranczo”	
10.40 S. „Komisarz Alex”	

11.40 S. „Ojciec Mateusz”	Wislą”	16.30 Info Dzień (17.45 Info Kultura)	15.45 „Informacje kulturalne”	na dziś” film dok.
12.25 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	19.50 S. „Robin z Sherwood	18.00 „Teleexpress”	16.00 „Giganci historii”	13.50 „Nuty nadziei”
13.00 Wiadomości	21.00 „Na zawsze razem” film fab.	18.15 „Teleexpress Extra”	16.45 „Giganci nauki”	14.00 S. dok.
13.10 „Agrobiznes”	22.55 „Informacje kulturalne”	18.30 „O co chodzi”	16.55 „Zamki kresowe Rzeczypospolitej”	„Pielgrzym miłości”
13.35 „Magazyn Rolniczy”	23.20 S. „Genialna przyjaciółka	19.00 Panorama	17.15 S. „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy”	14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
13.50 S. dok. „Zwierzęta”		19.20, 22.20 Serwis Info Wieczór	17.55 „Chcę żyć” film dok.	15.20 Muzyczne chwile
15.00 S. „Wspaniałe stulecie”	7.00, 23.05 Polonia 24	19.35 „O tym się mówi”	18.20 S. „Królowa Bona”	15.30 Film dok.
16.00 Wiadomości	7.30 „Pozyteczni.pl”	20.10 Info Kultura	18.20 S. „Królowa Bona”	16.10 Koncert
16.20, 21.15 „ALARM!”	8.00 „W Polskę jedziemy”	20.15 „ALARM!”	19.20 „Wszystkie role Stanisława Barei” film dok.	16.50 „Ma się rozumieć”
16.35 Gra słów. Krzyżówka	8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”)	21.00 Gość Wiadomości	20.10 S. „Korona królów”	17.00 Informacje dnia
17.05 S. „Dziedzictwo”	12.10 „INFO V4+”	21.15 „Minęła 20.”	21.00 S. „Droga”	17.10 „Jestem mamą”
18.00 „Teleexpress”	12.30, 16.55 S. „Barwy szczęścia”	22.00 „Nie da się ukryć”	21.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych”	17.25 „Przyroda w obiektywie”
18.20 „Jaka to melodia?”	13.00 Wiadomości	22.50 „W tyle wizji”	22.00 S. „Droga”	17.40 „Zdrowie z bożej apteki”
19.00 S. „Ranczo”	13.15 S. „Dom”	23.30 „W tyle wizji Extra”	23.00 S. „Boża podszewka”	17.55 „Chcę żyć” film dok.
20.00 „Jeden z dziesięciu”	15.05 „Giganci historii”	00.00 Info Wieczór	23.55 „Szerokie tory”	18.10 „Prosto o gospodarce”
20.30 Wiadomości	16.00 Wiadomości	00.30 „W akcji”	00.20 „Złota obręczka” film dok.	18.30 „Zostań żołnierzem RP”
21.35 S. „Velvet”	16.15 „Alfabet Andrzeja Dobosza”			18.45 Muzyczne chwile
22.30 S. „Stulecie Winnych”	16.35 „Przyjaciele”	7.00 „Był taki dzień”	6.00 Film dok.	19.05 Informacje dnia
23.30 S. „Osiecka	16.45 „Olimpijski Kraków”	7.02 „Informacje kulturalne”	6.20 Muzyczne chwile	19.15 „Rozmowy niedokończone”
	17.25 „Nad Niemnem”	7.15 „Działo się w Krakowie”	6.30 „Kielce 1946 - zbrodnia z rosyjskiego scenariusza” reportaż	20.30 „Každy maluch to potrafi”
8.00 „Zaginione - odnalezione”	17.40 „Studio Lwów”	7.20 S. „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy”	7.20 „Filmowe życiorysy”	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
8.20 „XX Biennale Sztuki Mediów WRO 2023”	18.00 Teleexpress	8.25 „Okrasa łamie przepisy”	8.55, 18.55 „Poczet wielkich Polaków”	21.20 Modlitwa różańcowa
8.50 „Powidoki Marka Nowakowskiego”	18.15 „TU POLONIA: Reykjavik – Warszawa”	8.50 „Przyrodnik na tropie”	9.00 Informacje dnia	21.50 „Myśląc Ojczyzna”
9.20 „Owszem Mazowsze”	18.25 S. „Pogranicze w ogniu”	9.40 „Po PRLu”	9.15, 22.40 „Polski punkt widzenia”	22.00 Apel Jasnogórski
9.55 „Informacje kulturalne”	19.30 „Informacje kulturalne”	10.05 „Szlakiem miejsc niezwykłych”	9.35 „Przystanek Lamsdorf - powstańcy warszawscy w niewoli” film dok.	22.20 Informacje dnia
10.25 S. „Robin z Sherwood”	19.45 „Czym żyje świat”	10.15 S. „Stawiam na Tolka Banana”	10.00 „Papież Polak do rodaków”	23.00 S. „Tajemnica Enigmy”
11.30 „Dzień świąteczny” komedia	20.05 „Gra słów. Krzyżówka”	10.50 „Flesz historii”	10.55, 12.50, 20.25 Święty na każdy dzień	23.40 „Kościuszkę - Jeszcze Polska zatańczy” film dok.
13.15 S. „Pogranicze w ogniu”	20.30 Wiadomości	11.05 „Woliński Park Narodowy” film dok.	11.00 Informacje dnia	00.50 Muzyczne chwile
14.25 „Amulety i definicje, czyli szkice do portretu Jerzego Ficowskiego” film dok.	21.20 S. „Ojciec Mateusz”	11.50 „Opowieść o żubrce: cywilizowanie dzikości” film dok.	11.15 „Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej”	
15.20 „Co mówią lekarze” film krótkom.	23.35 „Lato, muzyka, zabawa”	12.45 „W kotle historii”	11.45 „Zew natury”	6.00, 20.00 Fani czterech kótek
15.55 „Cezanne, portrety życia”	00.30 S. „Leśniczówka”	13.10 „Miniatury filmowe do muzyki klasycznej”	12.05 „Mocni w wierze”	9.00 Jak to jest zrobione?
17.00 „Chopin. Pragnienie miłości” dramat		13.15 S. „Hotel pod żyrafą i nosorożcem”	12.35 „Słowo życia”	10.00 Skarby z szopy
19.15 „Mazurki nad	6.35, 11.00 Serwis Info Poranek.	14.00 „Złota obręczka” film dok.	12.40 „Ma się rozumieć”	10.30 Walka o bagaż
	8.10 „Jedziemy”	14.40 Film dok.	13.00, 19.00 Modlitwa Anioł Pański	11.00 Morze złota
	8.50 „Agrobiznes”	15.30 „Komputery” film dok.	13.03 Informacje dnia	12.00 Łowcy staroci
	9.00 „Jedziemy dalej”		13.20 „Fatima - orędzie	13.00 Łowcy staroci: renowacje
	9.20 „Minęła 8.”			14.00 Nagi instynkt przetrwania
	10.10 „Minęła 9.”			17.00 Skarby z szopy
	10.40 Plan dnia			18.00 Łowcy staroci
	11.30 Serwis Info Dzień			19.00 Jak to jest zrobione?
	13.00 Info Raport			19.30 Jak to działa?
	14.30 Serwis Info Dzień			22.00 Morze złota
				00.00 Nagi instynkt przetrwania

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Moda na rodzinę
7.55	Nad Niemnem
8.10	Polonia 24
8.40	Dzikie serca
9.55	Zwierzaki Czytaki
10.10	Gra słów. Krzyżówka
10.35	Słownik polsko@polski
11.05	Z Historią na Ty
11.25	Dobre historie
11.45, 21.00	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.10	S. „Leśniczówka”
12.35	To je Borowicz. Podróże ze smakiem
13.00	Info Wilno
13.05	Całkiem niezła historia
13.15	Polacy Światu
13.20	Zakochaj się w Polsce
13.45	Va Banque
14.30	Gra Warszawa
15.10	Gra słów
15.30	Jak to działa
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Matki, żony i kochanki”
17.10	S. „Klan”
17.35	Opłotowe opowieści
17.50	Zwierzaki Czytaki
18.05	S. „Barwy szczęścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
21.25	S. „Leśniczówka”
21.50	Goodbye Soviet Union
22.45	Informacje kulturalne
23.00	S. „Na sygnale”
23.45	Info Wilno
00.05	Studio Wilno
00.20	Sport
00.25	Rola życia
00.50	Kamperem po Południu
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej

6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	
8.30	Wiadomości
8.55	S. „Soko Leipzig”
9.40	„Śpiewam Litwę”
10.00	Upamiętnienie Dnia Żałoby i Nadziei oraz Dnia Okupacji i Ludobójstwa w Sejmie
11.00	LRT Studio Spraw Bieżących
12.00	Uroczyste podniesienie flagi narodowej na Placu Niepodległości
12.15	Z okazji Dnia Żałoby i Nadziei
13.30	„Wyraliśmy”
14.00	Dzień dobry Litwo
14.00, 15.00, 16.00	Wiadomości
16.30	S. „Zaklinacze koni”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	Przyjazna Litwa
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Wiadomości Rowerowe
22.00	S. „Wikingowie”
22.50	S. „Cicha ulica”
23.45	Film dok.
LRT TV	
6.00	Filmy anim.
7.00	S. „Ratownicy”
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Świeża krew”
11.00	KK2
11.30	Od...do...
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Miłosne potyczki”
15.30	S. „Złoty chłopak”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Od...do...
20.30	Pani chłopka
21.30	Wiadomości
22.30	„Ukojenie” thriller

LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Dzieci Tysiąclecia
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Widokówki z podróży
8.30	Wiara i życie
9.00	Dzień dobry, Litwo
11.30	Jesteśmy z Ukrainy
12.00	W sercu Litwin
13.00	Nadzieja po obu stronach Atlantyku
13.30	Euromaxx
14.00	Festiwal „Gaida 2022”
15.15	Dzień Żałoby i Nadziei. „Requiem Bohaterom” koncert
16.30	Film dok.
17.30	Dzień Żałoby i Nadziei. Msza Święta
18.45	„Kronika litewska 1989. Igarka” film dok.
19.00	To jest kino
19.30	„Tajwan, demokracja cyfrowa” film dok.
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	„Dzieci lodu” spektakl
22.50	„Poeta Donaldas Kajokas” film dok.
23.05	Legendy. Dziś i na zawsze
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)
LRT PLUS	
6.00	Serie anim.
7.45	S. „Szaleni sąsiedzi”
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Barrister Babu”
11.00	S. „Kobiety lekarz”
12.00	S. „Niewierna”
14.00	S. „Kobieta niczyja”
15.00	S. anim.
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc

18.30	TV3 wiadomości
19.30	S. „Szaleni sąsiedzi”
20.30	S. „(nie)Wszystko wliczone”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Twarze w tłumie” dramat
00.45	S. „Prawo i porządek”
BTV	
6.00	S. „Nieśmiertelny”
7.00, 13.30	Zasady mojej kuchni
8.25, 14.50	S. „Czapla”
9.25, 15.55	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.30	„Orzeł czy reszka”
11.35, 17.30	S. „Policja Chicago”
12.30	S. „Nieśmiertelny”
17.00	Dzień info
18.30	S. „CSI. Miami”
19.30	S. „S.W.A.T.”
20.30	„Ale numer!”
21.00	„Ghost Rider” thriller
23.15	„Death Warrior” film fab.
00.55	S. „S.W.A.T.”
rytas.tv	
5.30, 13.00	Nowy dzień
6.30	S. „Jasnowidz”
7.30	Litewskie szkoły
8.00	S. „Tajemnica”
9.00, 19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Ochroniarz dzieci”
11.00, 21.25	S. „Cyganecka Lala”
12.00	W świecie koszykówki
12.30	Stop linia
14.00, 0.30	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	Litwa na żywo
17.00, 23.30	S. dok. „Morderstwo od pierwszego wejrzenia”
18.20	Sport. Pogoda

18.30	Stop linia
20.00, 22.30	Reporter
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Litwa na żywo
TV3	
5.40	S. „Hawaii 5.0”
6.30, 17.00	S. „Anatomia prawdy”
7.30	S. „Cobra 11”
8.30	„Magazynowe wojny”
9.00	„E-gazas dugnas”
9.30	S. „Ostrożnie - rodzina!”
10.30	S. „Simpsonowie”
11.30	S. „Współczesna rodzina”
12.30	„Talenty Wielkiej Brytanii”
14.00	S. „Cobra 11”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Hawaii 5.0”
18.00	S. „Ostrożnie - rodzina!”
19.00	S. „Współczesna rodzina”
20.00	S. „El Chapo”
21.00	„Komando” thriller
22.55	S. „Elementary”
23.50	S. „Yellowstone”
TV3	
6.00	S. „Kadin”
7.00, 17.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	„Cud” dramat
11.00	S. „Straż Przybrzeżna”
12.00	S. „Dr House”
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Major Crimes”
15.00	S. „Anupamaa”
16.00	„Zamieśmy się żonami”
18.00	S. „Major Crimes”
19.00	S. „Dr House”
21.00	S. „Black Sands”
01.25	S. „Spirala”
TVP 1	
6.15	S. „Dziedzictwo”

7.05 S. „Klan”	15.20 „Roman Cieślewicz w Paryżu” film dok.	6.35, 11.00 Serwis Info Poranek	13.15 S. „Hotel pod żyrafą i nosorożcem”	gospodarce”
7.30 S. „Leśniczówka”	15.50 „Biblijne zoo” film dok.	8.10 „Jedziemy”	13.55 „Mój ulubiony bohater Niepodległości”	13.00, 19.00 Modlitwa Anioł Pański
8.00 Transmisja Mszy Świętej	17.05 „Kogel – Mogel” komedia	8.50 „Agrobiznes”	14.00 Film dok.	13.03 Informacje dnia
8.30 „Otrzyjcie już łzy”	19.00 „Przeczarowanie. Małgorzata Mirga-Tas” reportaż	9.00 „Jedziemy dalej”	14.50 „Działo się w Krakowie”	13.20 S. „Tajemnica Enigmy”
9.00 Wiadomości	19.40 Film anim.	9.20 „Minęła 8.”	14.54 „Wszystkie role Stanisława Barei” film dok.	14.00 „Spór o Morskie Oko” reportaż
9.10 „Kwadrans polityczny”	19.50 S. „Robin z Sherwood”	10.10 „Minęła 9.”	15.45 „Informacje kulturalne”	14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
9.25 „Informacje kulturalne”	21.00 „W trzy miesiące dookoła świata” film fab.	10.40 Plan dnia	16.00 „Giganci historii”	15.20 Muzyczne chwile
9.40 S. „Ranczo”	22.30 „Informacje kulturalne”	11.30 Serwis Info Dzień	16.45 „Giganci nauki”	15.30 Film dok.
10.40 S. „Komisarz Alex”	23.00 „Formularz” film dok.	13.00 Info Raport	17.15 S. „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy”	16.25, 17.30 Reportaż
11.35 S. „Ojciec Mateusz”	00.05 „Jazz.pl”	14.30 Serwis Info Dzień	18.25 „Szlakiem miejsc niezwykłych”	16.50 „Ma się rozumieć”
12.25 S. „Korona królów. Jagiellonowie”		16.30 Info Dzień (17.45 Info Kultura)	18.30 S. „Królowa Bona”	17.00 Informacje dnia
13.00 Wiadomości	7.00, 23.05 „Polonia 24”	18.30 „O co chodzi”	19.25 „Portrety Wojenne. Kobiety”	17.10 „Na zdrowie”
13.10 „Agrobiznes”	7.30 S. „Perły Bałtyku”	19.00 Panorama	19.25 „Portrety Wojenne. Kobiety”	18.00 „Po stronie prawdy”
13.35 „Rok w ogrodzie Extra”	8.00 „Qulszoł”	19.20, 22.20 Serwis Info Wieczór	20.00 S. „Korona królów”	18.50 Muzyczne chwile
13.50 S. dok. „Zwierzęta”	8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”)	19.35 „O tym się mówi”	20.45 „Giganci nauki”	19.05 Informacje dnia
15.00 S. „Wspaniałe stulecie”	12.15 „Studio Lwów”	20.10 Info Kultura	21.00 S. „Droga”	19.15 „Rozmowy niedokończone”
16.00 Wiadomości	12.30, 16.55 S. „Barwy szczęścia”	20.15 „ALARM!”	22.00 S. „Polskie drogi”	20.30 S. anim.
16.20, 21.15 „ALARM!”	13.00 Wiadomości	20.30 Wiadomości	23.25 „Ekspertyza”	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
16.35 Gra słów. Krzyżówka	13.15 S. „Ojciec Mateusz”	21.00 Gość Wiadomości	23.50 S. „Boża podszewka”	21.20 Modlitwa różańcowa
17.05 S. „Dziedzictwo”	15.10 „W kraju kamieni i lawy. Polacy na Islandii” film dok.	21.15 „Minęła 20.”		21.50 „Myśląc Ojczyzna”
18.00 „Teleexpress”	16.00 Wiadomości	22.00 „Nie da się ukryć”	6.35 „Polska Bretania” film dok.	22.00 Apel Jasnogórski
18.20 „Jaka to melodia?”	16.20 S. anim. „Agatka”	22.50 „W tyle wizji”	8.05 Film dok.	22.20 Informacje dnia
19.00 S. „Ranczo”	16.30 S. anim. „Mami Fatale”	23.30 „W tyle wizji Extra”	8.35 „Zdrowie z bożej apteki”	23.00 „Marusarz. Tatrzański orzeł” koncert
20.00 „Jeden z dziesięciu”	16.40 „GO - TU - JEMY - GOFRY”	00.00 Info Wieczór	8.55, 18.55 „Poczet wielkich Polaków”	00.40 „Kurier Pana Boga” film dok.
20.30 Wiadomości	17.25 „Kierunek Zachód	00.30 „W akcji”	9.00 Informacje dnia	
21.35 S. „Velvet”	17.40 „Magazyn z Wysp”		9.15, 22.40 „Polski punkt widzenia”	6.00 Fani czterech kółek
22.30 S. „Stulecie Winnych”	18.00 Teleexpress	7.00 „Był taki dzień”	9.35 „Každy maluch to potrafi”	9.00 Jak to jest zrobione?
23.30 S. „Osiecka”	18.25 S. „Pogranicze w ogniu.”	7.02 „Informacje kulturalne”	9.50 „Słowo życia”	10.00 Skarby z szopy
	19.30 „Informacje kulturalne”	7.15 S. „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy”	10.00 „Żywa nić tradycji” reportaż	10.30 Walka o bagaż
8.00 „Muzyczne poranki”	19.45 „Czym żyje świat”	8.25 „Szlakiem miejsc niezwykłych”	10.30 „Sanktuaria polskie”	11.00 Fani czterech kółek
8.10 „Niedziela z... polskim big beatem”	20.05 „Gra słów. Krzyżówka”	8.30 „Okrasa łamie przepisy”	10.50, 20.25 Święty na każdy dzień	12.00 Łowcy staroci
8.55 „Wędrowiec Polski”	20.30 Wiadomości	8.55 „Przyrodnik na tropie”	11.00 Audiencja generalna papieża Franciszka w Watykanie	13.00 Łowcy staroci: renowacje
9.35 „Informacje kulturalne”	21.20 S. „Blondynka”	9.45 „Po PRLu”	12.00 Film dok.	14.00 Ocalić dom
10.00 S. „Robin z Sherwood”	23.35 „Lato, muzyka, zabawa”	10.15 S. „Podróż za jeden uśmiech”	12.10 Muzyczne chwile	16.00 Zarobić na kamperach
11.05 „Chopin. Pragnienie miłości” dramat		10.40 „Działo się w Krakowie”	12.25 „Jestem mamą”	17.00 Skarby z szopy
13.15 S. „Pogranicze w ogniu”		10.45 „Przeczytaj mi tę historię”	12.40 „Prosto o	18.00 Łowcy staroci
14.25 „Lech Majewski. Świat według Bruegela” film dok.		10.50 „Z miast i miasteczek”		19.00 Jak to jest zrobione?
		11.00 S. dok. „Wszystkie kolory świata”		19.30 Jak to działa?
		11.50 „Saga prastarej puszczy”		20.00 Fani czterech kółek
		12.45 „W kotle historii”		22.00 Gwiazdorskie fury
				23.00 Sposób na remont
				00.00 Nagi instynkt przetrwania

NOC ŚWIĘTOJAŃSKA

2023 **23** GODZ. 20.00
CZERWCA PARK PAŁACU BALIŃSKICH W JASZUNACH

PROGRAM

**ZESPÓŁ PIEŚNI I TAŃCA
 ZNAD MEREZANKI**
**ZESPÓŁ PIEŚNI I TAŃCA
 GROMADA**
**ROMSKI ZESPÓŁ
 SARE ROMA**

**ZESPOŁY
 ART OF MUSIC
 BUBLICHKI (POLSKA)**
**DYSKOTEKA
 DJ JERIOMAS**

Organizator:

Sponsorzy:

Partner:

Projekt jest finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonus i Polocy na granicy 2023

Starostwo w Jaszunach

Impreza będzie filmowana i fotografowana

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. 8 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.
Tel. 8 659 57 721

Kupię samochód terenowy (lit. visureigis).
Tel. 8 688 56 717

Um
UTENOS MĖSA

DROGO SKUPIJE BYDŁO

8 620 33544

Płaci od razu!

Więcej niż 20 lat doświadczenia

Plastikowe-aluminiowe OKNA, DRZWI

PODNOŻONE DRZWI GARAŻOWE

Od **189€**

Tel.: 8-616-46655, 8-640-22992

www.manonamukas.lt

KURIER WILENSKI

PRENUMERATA 2023

na kolejny miesiąc oraz do końca br. trwa do 28 dnia każdego miesiąca

WYDANIE CODZIENNE (indeks 0044)	1 mies. – 8,00 €
	3 mies. – 22,00 €
	6 mies. – 43,00 €
WYDANIE CODZIENNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, EMERYTÓW (indeks 0227)	1 mies. – 7,00 €
	3 mies. – 20,00 €
	6 mies. – 39,00 €
WYDANIE MAGAZYNOWE (indeks 0172)	1 mies. – 3,00 €
	3 mies. – 8,50 €
	6 mies. – 17,00 €

"Kurier Wileński" można zaprenumerować:
w każdym urzędzie pocztowym (Lietuvos paštas);
drogą elektroniczną – www.prenumeruok.lt
Zasięgnąć informacji można pod nr tel. (8-5) 212 30 40
Birbynių g. 4A, LT-02121 Vilnius,
kolport@kurierwilenski.lt, www.kurierwilenski.lt

Hotel w Wilnie
na sezon turystyczny zatrudni
dyżurnego administratora
Wymagania: znajomość języka polskiego
oraz angielskiego (podstawy).
Wynagrodzenie: około 100eur za dobę
Tel. 8 699 54718

new MEN
Style®

Wypożyczanie i sprzedaż garniturów męskich

Kačvarijų 140A, Vilnius
tel. 8 645 10 020
el.p.: info@newmen.lt

www.newmen.lt

Pomóżmy ukraińskim braciom i siostrom uciekającym przed koszmarem wojny!

CHCESZ POMÓC? | POTRZEBUJESZ POMOCY?

Rejestruj się www.stipruskartu.lt

#StiprūsKartu
#SilniRazem

Nacionalinis savanorių pagalbos koordinavimo centras

Narodowe Centrum Koordynacji Pomocy Wolontariuszy

Dominum montes – góry Jana Pawła II (czwartek, godz. 8.45)

Film opowiada o obecności gór w życiu Karola Wojtyły, późniejszego Papieża Jana Pawła II. Poznamy najważniejsze miejsca i sytuacje związane z górami, które wpisały się w papieską biografię. Wojtyła nade wszystko pokochał góry, szukał w nich odpoczynku i ukojenia, duchowej inspiracji i spokoju. Tutaj wędrował, jeździł na nartach, kontemplował i modlił się. Prologiem i częścią pierwszą filmu jest opowieść o początkach jego wędrówki i latach spędzonych w Tatrach, na Podhalu, w Beskidzie Małym i Bieszczadach. Część druga to podróż papieskim tropem wiodącym ku ułomowanym górskim szlakom w Alpach Włoskich i Dolomitach (miejsca letnich i zimowych pobytów wakacyjnych papieża), także krótkich wycieczek w góry Abruzji.

Randka w ciemno (piątek, godz. 21.00)

To opowieść o miłosnych perypetiach notorycznego podrywacza Karola i ślicznej i kruchej Majki, których drogi się skrzyżowały za sprawą programu telewizyjnego. Karol trafia do „Randki w ciemno” w wyniku zakładu z kolegami. Majce załatwiają występ w programie przyjaciółki, które chcą w ten sposób wyciągnąć sympatyczną koleżankę ze stanu odrętwienia po rozstaniu z niewiernym kochankiem. Traf tak zrządza, że podczas programu spośród kandydatek do randki, Karol wybiera właśnie Majkę. Para losuje romantyczny wypad do słonecznego kurortu. W podróży towarzyszy im ekipa telewizyjna, by dostarczyć widzom nowych, pikantnych szczegółów z ranki w ciemno. Dotąd pewny siebie i przebojowy Karol próbuje przypodobać się niedostępnej Majce, która naprawdę go zauroczyła urodą i nieprzeciętną osobowością. Zadanie okazuje się jednak trudniejsze niż sobie wyobrażał.

Którędy po sztukę – Rembrandt (niedziela, godz. 15.50)

Rembrandt van Rijn to artysta, zwany malarzem duszy, jest autorem licznych portretów, w tym prawie 100 autoportretów. Równie ważne w jego twórczości są pejzaże – tych zachowało się jedynie siedem. O jednym z nich – Krajobrazie z miłosiernym samarytaninem znajdującym się w kolekcji książąt Czartoryskich opowie Katarzyna Płonka-Bałus.